CARLO GOLDONI

Bădăranii

În româneşte de SICĂ ALEXANDRESCU

COMEDIE ÎN TREI ACTE

PERSONAJELE

CANCIANO, cetățean
FELICE, soția lui Canciano
CONTELE RICCARDO
LUNARDO, negustor
MARGARITA, a doua soție a lui Lunardo
LUCIETTA, fiica lui Lunardo din prima căsătorie
SIMON, negustor
MARINA, soția lui Simon
MAURIZIO, cumnatul Marinei
FELIPPETTO, fiul lui Maurizio

Acțiunea se petrece la Veneția.

ACTUL I

SCENA 1

Cameră în casa lui Lunardo

Pe scaune, MĂRGĂRITA şi LUCIETTA, *prima torcând, a doua împletind un ciorap*

LUCIETTA: Mămico ...

MĂRGĂRITA: Da, fetiţo...

LUCIETTA: Trece şi carnavalul...

MARGARITA: Şi grozav am mai petrecut!

LUCIETTA: Vorbă să fie! Nici măcar, acolo, o sărăcie de piesă n-am văzut şi noi.

MĂRGĂRITA: Şi te mai miri? Eu deloc: de-aproape şaisprezece luni de când m-am măritat cu taică-tău, l-ai văzut tu scoţându-mă vreodată în lume?

LUCIETTA: Şi când te gândeşti că abia aşteptam să se însoare a doua oară! Pe vremea când eram singură cuc în toată casa, îmi ziceam: „Ei, bietu' tata, nu mă scoate din casă fiindcă n-am cu cine ieşi; dar dacă se însoară, o să ies cu mămica mea vitregă!" Şi-acu poftim, s-a-nsurat... dar, după câte văd, nu-i nici o pricopseală; nici pentru mine, nici pentru dumneata.

MĂRGĂRITA: E un urs, fetiţo! Nici el nu petrece, şi nici pe noi nu ne lasă! Ei, şi să fi văzut tu, când eram fată de măritat: numai de petreceri nu duceam lipsă! Iaca aşa am fost eu crescută! Mama era femeie isteaţă: dacă nu-i plăcea ceva, ţin'te gură şi nu numai gură... ţin'te şi scărmăneală! Şi când avea ea chef,

ţin'te de petreceri! Uite, cum mă vezi şi cum te văd, toamna ne duceam de două-trei ori la teatru... iar în carnaval, chiar de cîte cinci-şase ori. Cînd căpăta vreo lojă gratis, ne lua la operă; cînd nu, ne duceam să vedem cîte-o comedie, şi încă în loja cea mai bună, fiindcă mama nu se da în lături să-şi cheltuiască bănişorii pe lucrurile astea. Alegea numai teatrele cu piese bune, la care putea să-şi ducă şi fetele. Mergea şi dumneaei cu noi şi petreceam minunat. Ne duceam... uite, cum mă vezi şi cum te văd... ba la dans, ba la promenadă la Liston, ba prin piaţă, la panoramă, sau la marionete şi la barăci. Iar cînd nu ieşeam nicăieri, ne era casa plină de musafiri şi făceam conversaţie. Veneau rude, prieteni... ba mai pica şi cîte-un tînăr... dar uite, cum mă vezi şi cum te văd... nu se pomenea să fie ceva deşuchcat.

LUCIETTA *(sieşi)*: „Cum mă vezi şi cum te văd... cum mă vezi şi cum te..." Uf! dacă n-a spus-o de şase ori pîn-acum!

MARGARITA: Acu, nu zic c-aş fi din alea care mor să bată toată ziua caldarîmul... dar mă rog! aşa, cînd şi cînd, de ce să mă dau în lături?

LUCIETTA: Şi eu, sărăcuţa de mine, care nu ies nici pîn'la poartă! Şi nici măcar în balcon nu mă lasă să scot capul! Deunăzi l-am scos doar aşa, un pic, pe furiş! M-a văzut însă nepricopsita aia de brutăreasă şi s-a apucat să-i spună... Ce să zic? Am crezut că mă tîrnuieşte!

MARGARITA: He-he! da pe mine de cîte ori nu m-a certat pentru tine!

LUCIETTA: Ei, nu zău! Da ce-am făcut?

MARGARITA: Barem tu, draga mea, o să te măriţi; dar cu mine s-a zis pe toată viaţa!

LUCIETTA: Spune, zău, mămucă, ce crezi?... o să mă mărit?

MARGARITA: Eu zic că da.

LUCIETTA: Spune-mi atunci, mămucă, cînd o să mă mărit?
MARGARITA: Păi... o să te măriți... uite, cum mă vezi și cum te văd, cînd o vrea cel-de-sus!
LUCIETTA: Și cel-de-sus o să mă mărite fără ca să știu și eu?
MARGARITA: Nu vorbi prostii! Sigur c-o să știi și tu.
LUCIETTA: Pînă acum, nu mi-a spus nimeni nimic.
MARGARITA: Dacă nu ți-a spus, o să-ți spună de-acum încolo.
LUCIETTA: S-a pus ceva la cale?
MARGARITA: S-a pus și nu s-a pus. Bărbatu-meu nu-mi dă voie să-ți spun nimic.
LUCIETTA: Ba spune-mi, spune-mi... te rog!
MARGARITA: Nu se poate! Fii cuminte.
LUCIETTA: Hai, mămucă... hai, hai, spune!
MARGARITA: Dacă-ți spun, e în stare să sară la mine ca un balaur!
LUCIETTA: Dar n-o să afle că mi-ai spus!
MARGARITA: Parcă tu, cum mă vezi și cum te văd, n-o să-i spui că...
LUCIETTA: Nu-i spun, nu-i spun! Cum mă vezi și cum te văd!
MARGARITA: Da ce-l bagi aci pe... cum mă vezi și cum te văd?
LUCIETTA: Știu și eu? *(Ironică.)* Am așa... un tic... și mă ia gura pe dinainte, fără să...
MARGARITA *(sieși)*: Nu cumva mă ia peste picior drăcoaica asta?
LUCIETTA: Zău, zi odată, mămucă!
MARGARITA: Ia vezi-ți de lucru! Hai, hai, dă-i zor! Ai terminat ciorapul ăla?
LUCIETTA: Uite-acuși.
MARGARITA: Dacă vine dumnealui și nu-i gata ciorapul, o să strige c-ai stat iar să te zgîiești în balcon... și eu, cît mă privește, nu vreau, cum mă vezi și cum te... ptiu! fi-mi-ar năravul afurisit să-mi fie!

LUCIETTA: Uite ce repede merge! Dar zi-mi, zi-mi ceva despre logodnic.

MARGARITA: Despre care logodnic?

LUCIETTA: Păi n-ai spus că mă mărit?

MARGARITA: Tot ce se poate.

LUCIETTA: Măicuță dragă, măicuță!... dacă știi ceva, hai, spune-mi...

MARGARITA *(cu puțină ciudă)*: Nu știu nimic.

LUCIETTA: Nimic? Tot nu vrei să-mi spui?

MARGARITA: Ei hai, hai... că m-ai plictisit!

LUCIETTA *(izbucnind)*: Fir-ar afurisită de viață!

MARGARITA: Ce vorbe sînt astea?

LUCIETTA: Că n-am și eu un suflet pe lume, care să țle la mine.

MARGARITA: Ba țiu la tine cît nici nu meriți, nesuferito!

LUCIETTA *(încet, mîncîndu-și cuvintele)*: Mda... dragoste de mamă vitregă...

MARGARITA: Ce-ai zis?

LUCIETTA: Nu, n-am zis nimic.

MARGARITA: Și la urma urmei, ia să nu mă sîcîi atîta, că pe urmă...! Parcă nu-nghit destule în casa asta! Am un bărbat care-mi mănîncă zilele de dimineață pînă seara! Asta-mi mai lipsea, să fac venin, cum mă vezi și cum te văd, și din cauza fetei vitrege!

LUCIETTA: Dar fie, că și dumneata prea te superi din nimic, mămucă!

MARGARITA *(sieși)*: Aici cam are dreptate. Pe vremuri, eram și eu altfel. M-am prostit de tot, dar așa-i cînd stai cu măgarii: înveți să zbieri!

SCENA 2

LUNARDO și cele de mai înainte

LUNARDO *(intră și înaintează tiptil, fără să vorbească)*.

MARGARITA *(ridicîndu-se)*: Uite-l c-a venit.

LUCIETTA *(se ridică și ca; sieși)*: Vine tiptil, ca pisicile! *(Tare.)* Sărut mîna, tată!

MARGARITA: Sluga dumitale... Nici nu ne spui bună ziua?

LUNARDO: Vedeți-vă de treabă. Nu mai pierdeți vremea cu politețurile.

LUCIETTA: Am lucrat tot timpul. Uite ciorapul, e aproape gata.

MARGARITA: Acum îți închipui poate, cum mă vezi și cum te văd, că sîntem plătite cu ziua?

LUNARDO: Dumneata, de cînd te știu ești gata... Păi să nu zic vorba aia?... ești gata să-mi răspunzi!

LUCIETTA: Aidade, tăticule... măcar în zilele astea, cîte-au mai rămas din carnaval, las-o și dumneata mai moale! Bine, să nu ieșim nicăieri, fie și-așa; dar să avem cel puțin liniște-n casă.

MARGARITA: Păi, dar rabdă dumnealui o zi fără ceartă?

LUNARDO: Ia te uită!... O auzi? Dar ce-s eu? Tătar? Fiară sălbatică? Mă rog, cam de ce v-ați putea voi plînge? Lucrul cinstit îmi place și mie.

LUCIETTA: Lasă, știu eu că nu ești om rău, și-o să ne scoți și pe noi nițeluș la plimbare, cu măști!

LUNARDO: Cu... cu... ce? Cu măști!!?

MARGARITA *(sieși)*: Acu-l apucă pandaliile.

LUNARDO: Chiar atît de neobrăzate-ați ajuns, încît să-mi cereți să vă scot în lume cu măști? Văzutu-m-ați voi pe mine... că acu chiar că zic vorba aia!... ascunzîndu-mi vreodată fața sub obraz de carton? Ce înseamnă măștile astea? De ce se maimuțărește omul cu mască? Nu mă faceți să vorbesc! Fetele n-au de ce să umble mascate!

MARGARITA: Dar nevestele?

LUNARDO: Nici nevestele, coccoană, nici nevestele!

MARGARITA: Atunci celelalte neveste... cum mă vezi și cum te văd, de ce umblă?

LUNARDO *(în bătaie de joc)*: Cum mă vezi și cum te văd... cum mă... Eu mă sinchisesc de casa mea, nu de ale altora.

MARGARITA *(în răzbunare, îl imită și ea)*: Fiindcă... Păi să nu zic eu vorba aia?... fiindcă ești un urs!

LUNARDO: Doamnă Margarita, bagă-ți mințile-n cap.

MARGARITA: Jupîne Lunardo, nu mă întărîta.

LUCIETTA: Dați-o pustiei de ceartă; tot aia și tot aia! Mă lipsesc și de plimbare și de mască și stau acasă, dar încalte să fie liniște!

LUNARDO: Păi tu n-o auzi? că acu zic... Tot ea să fie mai cu moț.

MARGARITA *(rîde)*.

LUNARDO: De rîs îți arde dumitale?

MARGARITA: Nu mai e voie nici să rîdem?

LUNARDO: Hai, veniți încoa amîndouă și ascultați... Am și eu uneori toane și-atunci poate vă par nesuferit; azi însă, sînt în apele mele. Sîntem în carnaval și țiu să petrecem o zi bună.

LUCIETTA: Numai de-ar da dumnezeu!

MARGARITA: Hai, spune! Să auzim și noi!

LUCIETTA *(veselă)*: Unde, tăticule? Unde?

LUNARDO: Aici, acasă.

LUCIETTA: Aici, acasă?

LUNARDO: Da, doamnele mele, chiar acasă. Păi, unde-ați fi vrut să mergem... la crîșmă?

LUCIETTA: Nu, sigur că nu la crîșmă, dar...

LUNARDO: Dar ce?! Eu în casa altora nu intru... și nu intru, de n-aș zice vorba aia!... pentru că nu s-a născut cine să-mi dea mie să mănînc de pomană!

MARGARITA: Ei lasă, lasă nu te potrivi cu ea; vorbește cu mine. Zi: vrei, cum mă vezi și cum te văd... să poftești pe cineva la noi?

LUNARDO: Da, cocoană. Am poftit musafiri; or să vie-aci, și-o să ne veselim și-o să petrecem de minune.

MARGARITA: Pe cine ai invitat?

LUNARDO: Niște oameni tare cumsecade... doi din ei sînt însurați și vin cu nevestele, așa c-o să ne veselim cu toții.

LUCIETTA *(veselă)*: Vai, ce bine-mi pare! Eşti un scump, tăticule! Şi cine sînt?

LUNARDO: Dar ştiu că eşti curioasă, domnişoară!

MARGARITA: Ei hai, dragă bărbăţele, de ce nu vrei să ştim şi noi cine-o să vină?

LUNARDO: Ei, cum să nu vreau? Desigur c-o să vă spun. Vine jupîn Canciano Tartùffola, jupîn Maurizio delle Stroppe şi jupîn Simon Maruèle.

MARGARITA: Halal! tot unul şi-unul! I-ai ales pînă i-ai cules!

LUNARDO: Adică, ce vrei să spui? Nu-s ăştia oameni cumsecade?

MARGARITA: Şi-ncă cum!... Trei urşi morocănoşi, ca şi dumneata!

LUNARDO: Va să zică azi, pentru voi, omul cu scaun la cap e un urs morocănos! Păi să nu zic vorba aia?... Şi ştiţi de ce judecaţi aşa? Pentru că voi, femeile, sînteţi nărăvite. Nu vă mulţumiţi cu lucrul cuviincios; v-ar place s-o ţineţi numai în chefuri şi ospeţe, şi să vă zboare gîndul numai la maimuţăreli, la glume şi la fleacuri. În casă, vă simţiţi ca-n puşcărie. Dacă rochiile nu sînt scumpe, vă plîngeţi că-s urîte; dacă n-aveţi cu cine să trăncăniţi, v-apucă urîtul, vă cade tavanul în cap! Nimic serios nu v-ar trece prin minte; nu vă plecaţi urechea decît la cine vă-ndeamnă la rele şi nu vreţi să luaţi seama la ce se vorbeşte despre atîtea familii ajunse la sapă de lemn! Pe cine se uită-n gura voastră îl duceţi de nas şi-l faceţi de rîsul lumii. Însă dacă vrea omul să-şi vadă liniştit de casa lui, să fie serios, să ducă o viaţă cumsecade, atunci... păi dar şi cînd oi zice eu vorba aia!... i-o scoateţi că-i plicticos, că-i bădăran şi morocănos!... Nu-i aşa? Spune că nu-i aşa.

MARGARITA: Nu vreau să ne certăm. Aşa că-i *aşa*!... Deci o s-avem la masă pe Felice şi pe Marina.

LUNARDO: Va să zică, vezi şi tu că-i aşa... Parcă mie nu-mi plac legăturile cu oamenii? Fiecare cu

nevestica lui, așa că nu-i la mijloc nimic deocheat, care... de! vorba aia... *(Luciettei.)* Ce tragi cu urechea? Că nu vorbeam cu tine.

LUCIETTA: Și sînt lucruri pe care nu face să le aud și eu?

LUNARDO *(încet, Margaritei)*: Abia aștept să mă descotorosesc de ea.

MARGARITA *(încet, lui Lunardo)*: Cum merge cu...?

LUNARDO *(încet, Margaritei)*: Tocmai. O să-ți povestesc. *(Luciettei.)* Ia șterge-o tu de-aici!

LUCIETTA: Dar cu ce te supăr?

LUNARDO: Șterge-o, cînd îți spun!

LUCIETTA: Ei, la naiba!... Îți verși tot veninul pe mine?

LUNARDO: Ai ieșit, sau vrei să te plesnesc?

LUCIETTA: Îl auzi ce spune, măicuță?

MARGARITA *(blîndă)*: Du-te, dacă ți-a spus tata să te duci; ascultă-l.

LUCIETTA *(sieși)*: Ah, dac-ar fi trăit mama!... Dar lasă, nu-i nimica: dac-o fi să iau vreun bădăran, îi scot sufletul!
(Iese.)

SCENA 3

LUNARDO ȘI MARGARITA

MARGARITA: Dragă jupîne Lunardo, eu ca de față nu pot să-i țin partea; dar vorbind drept, prea te porți aspru cu biata fată.

LUNARDO: Vezi cum judeci ca o nepricepută? Eu de iubit o iubesc, dar nu vreau să-i dau nas.

MARGARITA: N-are parte, mititica, nici măcar de-o petrecere!

LUNARDO: Fetele să stea acasă; nu să umble razna!

MARGARITA: Dar barem o dată... la o comedie... la...

LUNARDO: Nu!!... Cînd oi mărita-o, vreau să-i pot spune lui bărbatu-su: Ia-o, jupîne... poftim, ți-o

dau!... dar să știi, să nu zic vorba aia, că nici mască pe obraz nu și-a pus vreodată... nici piciorul în teatru nu i-a călcat!

MARGARITA: Dar, vorba e, ce s-aude cu măritișul?

LUNARDO: I-ai spus fetei ceva?

MARGARITA: Eu, nimic!

LUNARDO: Nu cumva?

MARGARITA: Zău că nu!

LUNARDO: Apăi eu cred — dacă vrei să știi — c-am și măritat-o!

MARGARITA: Cu cine? Se poate ști?

LUNARDO (*privește în jur*): Ssst! nici vîntul să nu afle. Cu feciorn lui jupîn Maurizio.

MARGARITA: Cu Filippetto?

LUNARDO: Sst! taci! Să nu scoți o vorbă!

MARGARITA: „Taci-taci"!... la naiba cu-atîta taină, că doar nu-i un lucru de rușine, vreo contrabandă.

LUNARDO: Nu vreau să-și vîre nimeni nasul în trebu-rile mele.

MARGARITA: Și se face repede?

LUNARDO: Repede.

MARGARITA: Dar a cerut-o?

LUNARDO: Păi dar cum altfel? Mi-am și dat consim-țămîntul.

MARGARITA (*mirată*): Cum? Ți-ai dat consimțămîntul?

LUNARDO: Da, cocoană; ce te miri?

MARGARITA: Fără să-i spui fetei o vorbă?

LUNARDO: Eu sînt stăpînul!

MARGARITA: Și ce zestre-i dai?

LUNARDO: Cît vreau, atîta-i dau!

MARGARITA: Da?... Dar atunci eu ce mai sînt aici... cum mă vezi și cum te văd... statuie? Mie nu-mi spune nimeni nimic?

LUNARDO: Păi îți spusei chiar acum... cum mă vezi și cum te văd!

MARGARITA: Bine... Dar fata cînd o să afle?

LUNARDO: Cînd s-o cununa.

MARGARITA: Şi, înainte, n-o să se vadă de loc cu băiatul?
LUNARDO: Nu.
MARGARITA: Dar eşti sigur c-o să-i placă?
LUNARDO: Eu sînt stăpînul.
MARGARITA: Bine, bine, fata e a dumitale... nu vreau să mă amestec. Fă ce vrei cu ea!
LUNARDO: Vreau să nu fie om pe lume care să se poată lăuda că mi-a văzut fata! Cel care-o vede trebuie să se şi cunune cu ea! Asta e!
MARGARITA: Dar dacă o vede şi totuşi n-o vrea?
LUNARDO: Tată-său mi-a dat cuvîntul!
MARGARITA: Frumoasă cununie!
LUNARDO: Şi ce-ai vrea, mă rog, dumneata? Să se iubească întîi, şi pe urmă să se cunune?
MARGARITA: Stai!... bate cineva... Mă duc să văd.
LUNARDO: Lasă, că se duce slujnica.
MARGARITA: E dincolo, face paturile. Mă duc eu.
LUNARDO: A, nu, nu! Nu vreau să te arăţi în balcon.
MARGARITA: Ţi-o fi frică să nu cad, ai?
LUNARDO: N-auzi că nu vreau să te duci? Eu mă duc! Să nu zic vorba aia! Eu sînt stăpînul! Eu sînt stăpîn! *(Iese.)*

SCENA 4

MARGARITA, apoi LUNARDO

MARGARITA: Păcatele mele, de ce om am avut parte în viaţă! Să răscoleşti întreg pămîntul, şi nu mai dai peste unul ca el! Vai, şi în aşa hal m-a înnebunit cu „să nu zic vorba aia" a lui, că uite... cum mă vezi şi cum te văd, nu-l mai pot răbda!
LUNARDO: Ghici cine e?
MARGARITA: Cine?
LUNARDO: Jupîn Maurizio.
MARGARITA: Tatăl băiatului?

LUNARDO: Sst, taci!... Chiar el.
MARGARITA: A venit, ca să cădeţi la învoială?
LUNARDO: Şterge-o dincolo.
MARGARITA: Cum, mă dai afară?
LUNARDO: Da, cocoană; şterge-o.
MARGARITA: Nu vrei să aud şi eu?
LUNARDO: Nu, cocoană.
MARGARITA: E-te-tee!... dar ce-s eu?
LUNARDO: Eu sînt stăpînul.
MARGARITA: Şi eu nu-s nevasta stăpînului?
LUNARDO: Şterge-o, cînd îţi spun!
MARGARITA: Vai, dar ce urs eşti!
LUNARDO: Mai repede!
MARGARITA *(porneşte, dar încet)*: Dar ce sălbăticiune de om!
LUNARDO *(înfuriat)*: Ai ieşit?
MARGARITA: Dar ce lighioană! *(Iese.)*

SCENA 5

LUNARDO, apoi MAURIZIO

LUNARDO: Bine că s-a dus. De vorbă bună nu înţelege... Pînă nu ţipi... Nu pricep femeile astea ce este iubirea! Eu o iubesc la nebunie... dar în casa mea, stăpîn sînt eu!
MAURIZIO: Jupîn Lunardo, sluga dumitale.
LUNARDO: Bun venit, jupîn Maurizio.
MAURIZIO: Am vorbit cu fiu-meu.
LUNARDO: I-ai spus că vrei să-l însori?
MAURIZIO: I-am spus.
LUNARDO: Vai de mine! Şi el ce-a răspuns?
MAURIZIO: Mi-a răspuns că da, dar că ar dori să-ţi vadă fata.
LUNARDO *(supărat)*: A, nu! Asta nu se poate! Nu ne-a fost vorba aşa! Nu!

MAURIZIO: Bine, bine, nu te supăra, că băiatul o să facă ce vreau eu.

LUNARDO: Cînd vrei, zestrea... să nu zic vorba aia!... e gata. Am zis șase mii de ducați, șase mii îți dau. Și ți-i dau după cum ți-e porunca; în galbeni de aur, în ducați de argint, sau în bilete de bancă.

MAURIZIO: Bani peșin nu vreau. Ori îmi dai un înscris pe numele meu, ori băgăm banii în vreo afacere bună.

LUNARDO: Cum dorești, așa facem.

MAURIZIO: Să nu te apuci să cheltuiești pe rochii, că nu vreau.

LUNARDO: Eu îți dau fata așa cum e.

MAURIZIO: Are ceva lucruri de mătase?

LUNARDO: Acolo... cîte-o boarfă, două...

MAURIZIO: Pentru că eu, în casa mea, nu vreau mătase! Să-mi dea dumnezeu zile multe... și, atît cît oi trăi eu, n-o să umble îmbrăcată decît în rochie de lînă! Și să n-o prind nici cu mantile, nici cu capișoane, nici cu volănașe, nici cu zorzoane, nici cu zulufi pe frunte! Este?

LUNARDO: Bravo! Ești un om minunat! Așa-mi place și mie!... Dar, cît privește giuvaierurile...

MAURIZIO: Le fac, le fac verighete de aur: iar la nuntă, o să-i dau fetei o bijuterie care-a fost a nevesti-mi și o pereche de cercei cu perle.

LUNARDO: Bun, bun! Dar nu cumva să faci greșeala să dai să-i monteze după moda de-acum.

MAURIZIO: Că doar n-oi fi nebun! Ce-i moda asta? Giuvaierurile sînt totdeauna la modă așa cum au fost ele la început. Ce are preț: montura... ori piatra?

LUNARDO: Și totuși, în ziua de azi... că iar îmi vine să zic vorba aia!... se asvîrlă bani cu nemiluita pe monturi de-astea noi.

MAURIZIO: Și ia, numai socotește puțin: pune dumneata de montează la fiecare zece ani o bijuterie...

şi pînă-ntr-o sută de ani ai plătit-o de două ori!

LUNARDO: Aşa e... Numai că sînt puţini cei care judecă înţelept ca noi.

MAURIZIO: Şi şi mai puţini cei cu chimirul plin ca noi.

LUNARDO: Da... şi de-aia ne-au scos vorbă că nu ştim să ne bucurăm de bani.

MAURIZIO: Nenorociţii! Ştiu ei ce e în sufletul nostru? ... pot ei să creadă că mai e şi altă lume, afară de-a lor?... He-hei, cumetre!... ce bucurie mai mare, decît să poţi spune: am tot ce-mi trebuie... nu duc nici lipsă de nimic... şi, oricînd am poftă, pot să cheltuiesc o sută de ţechini!

LUNARDO: Aşa, aşa, jupîne!... şi să mănînci pe cinste claponi graşi, puicuţe fragede şi pulpă de viţel.

MAURIZIO: Şi pentru noi toate-s mai bune şi mai ieftine, că le plătim cu bani gheaţă.

LUNARDO: Iar în casele noastre nu există gălăgie ori ciondăneală!

MAURIZIO: Nimeni care să ne încurce socotelile...

LUNARDO: Sau să-şi vîre coada în treburile noastre!

MAURIZIO: Noi sîntem stăpînii!

LUNARDO: La noi nu cîntă găina!

MAURIZIO: Şi copiii stau smirnă!

LUNARDO: Aşa mi-am crescut fata!

MAURIZIO: Nu mai vorbesc de fiu-meu: e o perlă! O părăluţă nu se-ndură să arunce, aşa să ştii... hă-hăă!

LUNARDO: Fata mea se pricepe la orice. Am pus-o să facă de toate în casă. Pînă şi să spele vasele!

MAURIZIO: Şi pe fiu-meu, ca să nu i se aprindă călcîiele după vreo slujnicuţă, l-am învăţat să-şi ţese cu mîna lui găurile de la ciorap şi să-şi pună singur capac la nădragi.

LUNARDO *(rîde)*: Bravo!

MAURIZIO *(rîde)*: Da, zău aşa!

LUNARDO *(frecîndu-şi mîinile şi rîzînd)*: Ei, atunci să grăbim căsătoria! Ce zici?

MAURIZIO *(la fel)*: Cînd vrei, cumetre... eu sînt gata!

LUNARDO: Azi te aştept la mine la masă. Ştii de ce, că doar ţi-am spus. Afară de asta, am nişte delicatese la masă, să nu zic vorba aia, o grozăvie.
MAURIZIO: Le stingem!
LUNARDO: Şi o să huzurim!
MAURIZIO: Şi o să ne veselim!
LUNARDO: Şi pe urmă să mai spună că sîntem sălbatici!
MAURIZIO: Pfff!
LUNARDO: Caraghioşii dracului!...

SCENA 6

Cameră în casa jupînului Simon

MARINA ŞI FILIPPETTO

MARINA: Ce-i, nepoate? Mare minune, c-ai venit să mă vezi!
FILIPPETTO: Am ieşit de la prăvălie şi, înainte de-a mă duce acasă, m-am abătut niţeluş pe la dumneata, să-ţi sărut mîna.
MARINA: Bravo, Filippetto! Bine-ai făcut... Dar ia spune: nu vrei să-ţi dau ceva de mîncare?
FILIPPETTO: Sărut mîna, tuşico,.. dar trebuie să dau fuga acasă, că dacă ajunge tata înainte, apăi să te ţii!
MARINA: Dacă-i spui c-ai fost la tuşa Marina, n-o să-ţi zică nimic.
FILIPPETTO: Se vede cît de colo că nu-l cunoşti! Nu-i mai tace gura, o clipă nu mă lasă să răsuflu.
MARINA: Pe de o parte bine face ce face... Însă la tuşă-ta trebuie să te lase.
FILIPPETTO: De cîte ori nu i-am spus şi eu, dar nu vrea să mă lase nici la dumneata.
MARINA: E un încuiat, ca şi bărbatu-meu!
FILIPPETTO: E acasă unchiul Simon?

MARINA: Nu e, dar trebuie să pice din clipă-n clipă.
FILIPPETTO: Şi dumnealui, cum mă prinde pe-aici, cum mă ia la trei păzeşte.
MARINA: Lasă-l să-i meargă gura. I-auzi drăcie! Eşti doar nepotul meu, copilul surorii mele... După ce-am pierdut-o pe ea, sărăcuţa, pot să spun că nu mai am pe nimeni pe lume, afară de tine.
FILIPPETTO: N-aş vrea ca, din pricina mea, să te certe şi pe dumneata.
MARINA: O, cît despre mine, dragul mamei, n-avea tu nici o grijă. Mie, numai atîtica dacă îndrăzneşte să-mi spună, eu îi răspund uite, pe-atîta! He-he!... Că, dacă m-aş lăsa, ar fi vai de capul meu. Din toate i-ar sări ţandăra. Să răscoleşti întreg pămîntul, şi nu cred c-ai da peste un om mai bădăran ca al meu!
FILIPPETTO: Mai-mai decît tata?
MARINA: Nu ştiu, dar cred că se pot lua de mînă.
FILIPPETTO: De cînd sînt pe lume, tuşico, o dată nu m-a lăsat să mă distrez şi eu cît de cît!... Ziua, treabă la prăvălie, treabă acasă. Sărbătoarea, mai fac ici-colo ce trebuie, apoi fuga acasă. Servitorul are poruncă să mă urmărească peste tot şi abia l-am putut convinge acum să mă lase pînă aici... Nu tu o plimbare în grădină, ori la Castel; nici măcar prin Piaţă nu ştiu dacă am trecut în viaţa mea de trei-patru ori! Ce face dumnealui, aia vrea să fac şi eu! Adică seara, pînă la opt, la prăvălie... apoi masa... apoi în pat şi noapte bună.
MARINA: Bietul băiat! Zău, să nu vorbesc cu păcat... sigur că tineretul trebuie ţinut puţin din scurt; dar nici aşa!
FILIPPETTO: Ei!... nu ştiu dacă de-acum înainte o să mai meargă aşa.
MARINA: Păi ce, eşti doar băiat mare... ar putea să-ţi dea puţină libertate...
FILIPPETTO: N-ai aflat nimic, tuşico?

MARINA: Ce să aflu?

FILIPPETTO: De la tata? Nu ţi-a spus nimic?

MARINA: Nu l-am văzut... nici nu mai ţin minte de cînd.

FILIPPETTO: Aşa că nu ştii nimic, nimic?

MARINA: Nu ştiu nimic. Da ce s-a întîmplat?

FILIPPETTO: Dacă-ţi spun, te rog să nu-i spui tatii.

MARINA: Nu-i spun, n-avea grijă.

FILIPPETTO: O vorbă să nu-i sufli, că-i bucluc!

MARINA: Ei, dacă-ţi spun că nu, e nu!

FILIPPETTO: Atunci află că... vrea să mă însoare.

MARINA: Adevărat?

FILIPPETTO: Mi-a spus chiar dînsul.

MARINA: Şi ţi-a găsit şi mireasă?

FILIPPETTO: Găsit.

MARINA: Cine e?

FILIPPETTO: Este... Îţi spun,dar nu sufli o vorbă.

MARINA: Sfîrşeşte o dată, că m-apucă dracii! Drept ce mă ici?

FILIPPETTO: Este fata lui jupîn Lunardo Crózzola.

MARINA: A, da, o ştiu. Adică pe ea n-o cunosc; dar o ştiu pe maică-sa vitregă, Margarita Salicola, care l-a luat pe Lunardo... Lunardo ăsta e un prieten de-al lui bărbatu-meu... şi tot atît de bădăran ca şi el... Să ştii că a tunat şi i-a adunat: pe tatăl mirelui, cu tatăl miresei!... Da pe fată ai văzut-o?

FILIPPETTO: Nu.

MARINA: Dar înainte să încheie contractul o să ţi-o arate totuşi!

FILIPPETTO: Ba eu tare mă tem că nu.

MARINA: Ei, asta-i bună!... Şi dacă nu-ţi place?

FILIPPETTO: Dacă nu-mi place, n-o iau şi gata!

MARINA: Ar fi mai bine s-o vezi dinainte.

FILIPPETTO: Ştiu şi eu c-ar fi! Dar cum dracu să fac?

MARINA: Spune-i şi tu lui tată-tău!

FILIPPETTO: I-am spus, dar m-a repezit!

MARINA: Dacă aş şti cum, ţi-aş face eu serviciul ăsta.

FILIPETTO: Ei, ce bine-ar fi!

MARINA: Dar vezi că nici ursul de jupîn Lunardo nu dă nimănui voie să-i vadă fata.

FILIPPETTO: De s-ar putea pune la cale vreo sindrofie...

MARINA: Sst, taci... bărbatu-meu!

FILIPPETTO: Să plec?

MARINA: Nu, nu... stai.

SCENA 7

SIMON și cei de mai înainte

SIMON *(aparte)*: Ce-o fi căutînd haimanaua asta aici?

FILIPPETTO: Sluga, unchiule!

SIMON *(brusc)*: Salutare!

MARINA: Da frumos îmi primești nepoțelul!

SIMON: Cînd te-am luat, am stabilit că în casa mea nu vreau să văd picior de rubedenie!

MARINA: Ia te uită! Dar ce, ți-au tocit pragul rudele mele să-ți ceară ceva? N-au nevoie de dumneata, așa să știi!... O dată trece și nepotu-meu să-mi facă o vizită... și dumneata bombănești! Parc-ai fi trăit în pădure, sau, parc-am fi de la țară! Om civilizat se chiamă că ești? Ba nu ești decît un mojic! Mojic!

SIMON: Ai isprăvit? Vezi că înainte de masă n-am poftă de ceartă.

MARINA: Ce ți-a făcut nepotu-meu, de n-ai ochi să-l vezi?

SIMON: Nu mi-a făcut nimic... și chiar mi-e foarte drag!... da știi bine că-n casa mea nu-mi place să văd mutra nimănui.

FILIPPETTO: N-avea grijă, unchiule, că nu mai calc pe-aici.

SIMON: O să-mi faci plăcere.

MARINA: Și eu vreau să calce!

SIMON: Și eu nu vreau să calce!

MARINA: Cînd e vorba de asta, nu poţi să mă împiedici.

SIMON: Ba, de la tot ce nu-mi face plăcere, pot şi chiar vreau să te împiedec.

FILIPPETTO *(dînd să plece)*: Sluga dumitale.

MARINA: Stai pe loc!... Ce ai cu băiatul?

SIMON: Nu vreau să-l văd pe-aici!

MARINA: Dar pentru ce? Spune pentru ce?

SIMON: Pentru ce, pentru ne-ce... nu vreau să văd pe nimeni!

FILIPPETTO: Tuşico, lasă-mă să plec.

MARINA: Bine, du-te, nepoţelul maichii, du-te. Lasă, că viu eu la taică-tău.

FILIPPETTO: Sărut mîna, tuşico. Sluga dumitale, unchiule.

SIMON: Călătorie sprîncenată!

FILIPPETTO *(aparte)*: O, ăsta nici nu se poate măsura cu tata... E de zece ori mai bădăran! *(Iese.)*

SCENA 8

MARINA şi SIMON

MARINA: Asta-i hal de-a te purta! Ce-o să spună bietul copil?

SIMON: Doar îmi ştie şi el firea: în casa mea, vreau să mă simt la largul meu, să nu mă stingherească nimeni.

MARINA: Şi cu ce te încurca el, cu ce?

SIMON: Cu nimic. Dar nu vreau să mă-mpiedic de nimeni.

MARINA: De ce nu te-ai dus în odaia dumitale?

SIMON: Pentru că vreau să stau aici!

MARINA: Da ştii că eşti nostim? Ai tîrguit ceva?

SIMON: Nu, cocoană.

MARINA: Azi nu mai mîncăm?

SIMON: Nu, cocoană.

MARINA: Nu mîncăm?

SIMON *(mai tare)*: Nu, cocoană!

MARINA: Uite, asta mai lipsea acum: să te superi și pe masă!

SIMON: Dacă te-ar auzi cineva, ar crede că sînt un om sucit, un țicnit.

MARINA: Și, mă rog, azi de ce nu mîncăm?

SIMON *(prost dispus)*: Fiindcă mergem să mîncăm în altă parte.

MARINA: Și de ce-mi spui asta cu atîta parapon?

SIMON: M-ai făcut să m-apuce iar răul acela al meu...

MARINA: Păi de, bărbățele... iartă-mă... dar cu firea pe care-o ai, își mai iese omul cîteodată din răbdări.

SIMON: Păi, mă cunoști doar! Atunci de ce-mi faci scene de-astea?

MARINA *(sieși)*: Uf, doamne, multă răbdare-mi trebuie!... *(Tare.)* Unde mergem la masă?

SIMON: O să vii cu mine.

MARINA: Dar unde?

SIMON: Unde o să te duc eu.

MARINA: De ce nu vrei să știu și eu unde anume?

SIMON: Dar ce nevoie ai să știi? Ai aflat că mergi cu soțul dumitale; ajungă-ți atît.

MARINA: Să mor dacă n-ai căpiat! Trebuie să știu neapărat unde mergem, ca să știu ce lume e pe-acolo și cum trebuie să mă îmbrac! Dacă e etichetă, nu vreau să mă fac de rîs.

SIMON: Acolo unde merg eu, poți să fii încredințată că nu e etichetă.

MARINA: Dar cu cine mergem?

SIMON: Mergi cu mine!

MARINA: Sucit om mai ești!

SIMON: Dar și dumneata, ce curioasă!

MARINA: Auzi! să mă duc, dar să nu știu unde!

SIMON: Întocmai, doamnă.

MARINA: Du-mi-s-ar numele dacă mă duc!

SIMON: Atunci o să stai acasă nemîncată.

MARINA: Mă duc să mănînc la cumnatu Maurizio.
SIMON: Mă rog! Numai că jupîn Maurizio, cumnatul dumitale, vine la masă unde ne ducem și noi.
MARINA: Dar unde, unde?
SIMON: Vino cu mine și-o să afli. *(Iese.)*

SCENA 9

MARINA, apoi FELICE, CANCIANO și CONTELE RICCARDO

MARINA: Ah, adoratule și neprețuitule, drăguț mai ești!... Bate cineva! *(Spre culise.)* Hei, n-auziți că bate cineva?! De una ca asta, pot să rîdă și curcile! Hm! adică să mă duc la masă în oraș... și să nu știu unde??! S-a mai auzit una ca asta? Și mi-era tocmai poftă să ies și eu să petrec un pic; da așa, fără să știu unde, nu mă duc!... Cum să fac eu să aflu?... A! ia te uită cine vine: jupîneasa Felice! Stai, cine-i cu ea? Unul e tîntălăul de bărbatu-său... Dar celălalt cin' să fie? Dumneaei veșnic cu cîte un cavaler codiță! Bărbatul ei e leit cu-al meu; dar cumătra Felice se ține tare... ce vrea, aia face... și tîntălăul se ține după ea ca un cotei!... Uiu! Ce-o să mai urle al meu, cînd o vedea atîta lume! Ei, și urle sănătos! Ce? Eu i-am poftit? Mojicii nu pot să le fac.
FELICE: Bun găsit, cumătră Marina.
MARINA: Bun venit, cumătră Felice. Sluga dumneavoastră, a tuturora.
CANCIANO *(ursuz)*: Sluga!
RICCARDO: Ba a dumitale prea plecată slugă, doamnă!
MARINA: Mulțumim dumitale. *(Către Felice.)* Cine-i domnul acesta?
FELICE: Nu-i de pe-aici. E un conte străin... un bun prieten de-al bărbatului meu. Nu-i așa, jupîn Canciano?

CANCIANO: Eu habar n-am!

RICCARDO: Doamnelor, sluga dumneavoastră, şi prieten cu toată lumea!

MARINA: Dacă e prieten cu jupîn Canciano, nu poate fi decît un om de ispravă.

CANCIANO: Dacă-ţi spun că habar n-am cine e!

MARINA: Cum n-ai habar cine e, cînd el vine cu dumneata la mine-n casă?

CANCIANO: Cu mine?

FELICE: D'apăi cu cine dară? Iubite domnule conte, iartă-l. Sîntem în carnaval şi soţului meu îi place să glumească. Vrea s-o tachineze pe cumătra Marina... Nu-i aşa, jupîn Canciano?

CANCIANO *(sieşi)*: Trebuie să tac şi să-nghit! *(Înghiţind în sec.)* I?... da, doamnă.

MARINA *(aparte)*: Şireată mai e, doamne! *(Celorlalţi.)* Nu staţi? Vă rog, luaţi loc.

FELICE: Da, să stăm puţin. *(Se aşază.)* Aşezaţi-vă aici, domnule conte.

RICCARDO: Soarta nu-mi putea alege un locşor mai bun.

CANCIANO: Şi eu... unde să mă aşez?

FELICE *(către Canciano)*: Aşază-te acolo, lîngă cumătra Marina.

MARINA *(încet, către Felice)*: A, nu, dragă, că dacă vine bărbatu-meu, apăi vai şi amar de mine!

FELICE *(lui Canciano)*: Uite colo, nu sînt scaune?

CANCIANO: Ba da, doamnă, sînt, mulţumesc. *(Se aşază la o parte.)*

RICCARDO *(lui Canciano)*: Iubite amice, poftim te rog! Dacă vrei, stai aici! Fără ceremonie! Trec eu dincolo lîngă doamna Marina.

MARINA *(lui Riccardo)*: Vai nu, vai nu! Te rog! Nu te mai deranja.

FELICE: Ce sînt politeţurile astea? Ori poate-ţi închipui că soţul meu e gelos!... Auzi, jupîn Canciano? Apără-te! Auzi? Te crede gelos!... Mă uimeşti, domnule conte. Soţul meu e prea om de

lume şi ştie prea bine ce soţie are, ca să poată suferi de boala asta; iar dacă suferă... trebuie să-i treacă imediat!... Frumos mi-ar sta mie, femeie civilizată, să nu pot vorbi fără gînd ascuns cu un domn, cu o persoană atît de la locul ei, care a venit la Veneţia pentru aceste patru zile de Carnaval şi care mi-a fost stăruitor recomandată de fratele meu de la Milano!... Spune şi dumneata, Marina... n-ar fi nepoliticos? N-ar fi o măgărie? A! Soţul meu nu-i din ăia, el are ambiţia să fie preţuit şi onorat... şi e fericit că nevestica lui mai petrece cîte puţin, că e preţuită, şi că ştie să se poarte în lume. Nu-i aşa, jupîn Canciano?

CANCIANO *(mestecînd amar)*: Da, doamnă.

RICCARDO: Ca să vorbesc deschis, eu... eu mă cam îndoiam de asta; dar, odată ce dumneavoastră îmi risipiţi îndoielile, iar domnul Canciano întăreşte cele ce-aţi spus... voi fi cu totul liniştit în această privinţă şi nu voi respinge marea cinste de a vă sluji.

CANCIANO *(sieşi)*: Mare dobitoc am fost că l-am primit prima dată în casă.

MARINA: Rămîneţi multă vreme la Veneţia, domnule conte?

RICCARDO: La început, aveam de gînd să stau mai puţin; dar mă simt atît de bine în acest frumos oraş, încît îmi voi prelungi şederea.

CANCIANO *(sieşi)*: Nu-i mai face odată dracu vînt de-aici?

FELICE: Prin urmare azi, cumătră Marina, luăm masa împreună!

MARINA: Unde?

FELICE: Cum unde? Nu ştii unde?

MARINA: Bărbatu-meu mi-a pomenit ceva de masa asta, dar nu mi-a spus la cine mergem.

FELICE: La cumătra Margarita.

MARINA: La cumătrul Lunardo?

FELICE: Păi da.
MARINA: Am înțeles atunci. Fac nunta. Nu?
FELICE: Ce nuntă, dragă?
MARINA: Ooo! nu știi nimic?
FELICE: Nu, închipuie-ți! Spune-mi tot!
MARINA: Aaa!... E veste mare!
FELICE: De cine-i vorba, dragă? De Lucietta?
MARINA: Da... dar, sst!... nici o vorbă!
FELICE *(își trage scaunul lîngă Marina)*: Ah, spune repede, că mor!
MARINA *(arătînd spre Riccardo și Canciano)*: Numai să nu ne audă...
FELICE: Domnule Riccardo, mai spune-i și dumneata cîte ceva soțului meu, du-te mai aproape. Stați puțin de vorbă, fiindcă lui nu-i displace, desigur, să vorbească cineva cu soția lui; dar asta nu înseamnă că-l încîntă să fie lăsat singur într-un colț. Nu-i așa, Canciano?
CANCIANO *(lui Riccardo)*: Nu te deranja degeaba... că pentru mine e tot aia dacă vorbim sau nu.
RICCARDO: Ba eu chiar țineam să stau de vorbă cu domnul Canciano. Voiam să-l rog să-mi dea cîteva lămuriri. *(Se apropie de Canciano)*.
CANCIANO *(aparte)*: Bine-a mai căzut...
FELICE *(Marinei)*: Ei, acum ești mulțumită?
MARINA *(rîzînd încet, Felicei)*: Fugi de-aici, că ești un drac și jumătate!
FELICE: De n-aș face așa, aș da în oftică cu giuvaierul meu de bărbat.
MARINA: Atunci ce să mai zic eu!
FELICE: Spune-mi, spune-mi mai repede... ce-i cu Lucietta?
MARINA *(vorbind încet)*: Îți spun tot... dar pe șoptite, să nu ne-audă nimeni.
RICCARDO *(lui Canciano)*: Domnule... mi se pare că nu prea asculți ce-ți spun.
CANCIANO: Iartă-mă, dar eu le am pe-ale mele pe cap... și nu mai am timp să mă ocup și de-ale altuia.

RICCARDO: Bine, atunci nu te mai necăjesc. Totuşi, fiindcă doamnele tăinuiesc între ele... eu zic să spunem şi noi acolo ceva, să vorbim împreună.
CANCIANO: Da ce vrei să vorbim? Eu sînt tăcut de felul meu; curios nu sînt să aflu noutăţi şi nu prea mă dau în vînt după conversaţii.
RICCARDO *(aparte)*: Ptiu, bătu-l-ar sfîntul!
FELICE *(Marinei)*: Şi n-a văzut-o de loc, de loc?
MARINA: De loc, închipuie-ţi! Şi nici nu vor să-l lase s-o vadă!
FELICE: Ei, asta le întrece pe toate!
MARINA: Bietul băiat! Nu ştiu ce-aş da, ca s-o poată vedea înainte de încheierea contractului.
FELICE: La ea acasă, nu poate să se ducă?
MARINA: Nici pomeneală!
FELICE: Ia să ne gîndim... Nu le-ar putea sluji la nimic carnavalul ăsta?
MARINA: Mai încet, că ne-aud.
FELICE *(către Riccardo)*: Vedeţi-vă de treburile voastre. Nu mai tot trageţi cu urechea la ce discutăm; vorbiţi odată, ca să putem vorbi şi noi. *(În şoaptă, Marinei.)* Ştii ce-mi dădu prin minte?
RICCARDO: Da... *(Lui Canciano.)* Unde mergem diseară?
CANCIANO: Acasă.
RICCARDO: Şi doamna?
CANCIANO: Tot acasă.
RICCARDO: Aveţi sindrofie?
CANCIANO: Da, în pat.
RICCARDO: În pat? La ce oră?
CANCIANO: Cam pe la opt.
RICCARDO: Ei, văd eu că mă cam luaţi peste picior.
CANCIANO: Sluga dumneavoastră.
RICCARDO *(aparte)*: Prost am mai nimerit-o după cîte văd.
FELICE *(Marinei)*: Ei, ce zici? E bine aşa? Îţi place!
MARINA: Grozav!... şi nu se poate să nu iasă bine!... Numai că nu ştiu cum să fac ca să vorbesc cu

nepotu-meu. Dacă-l chem aici, se face foc bărbatu-meu.

FELICE: Spune-i să vină la mine.

MARINA: Și tată-său?

FELICE: Păi nu se duce și el la masă la Lunardo? Cum o pleca babacul, să se repeadă băiatul pînă la mine... și văd eu de rest!

MARINA: Și-apoi?

FELICE: Și-apoi, și-apoi!... Pînă la „apoi" întîi vine „acum"! Știu eu ce-am de făcut. Las pe mine!

MARINA: Îi și trimit vorbă!

FELICE *(lui Riccardo și Canciano)*: Ei, ați amuțit?

RICCARDO: Domnul Canciano n-are poftă de conversație.

FELICE: Sărăcuțul... o fi avînd el ceva în capul ăla al lui. E preocupat foc bărbățelul meu, și știe să se poarte, o minune!

RICCARDO: Mă tem să nu fie bolnav...

FELICE: Vai, zău? Sărăcuța de mine, ce mă fac? Ce ai, jupîne Canciano?

CANCIANO: Nimic.

FELICE *(către Riccardo)*: De ce spui atunci că e bolnav?

RICCARDO: Fiindcă a spus că vrea să se culce la opt.

FELICE *(lui Canciano)*: Adevărat? Vezi de te îngrijește, fătul meu. Du-te acasă.

CANCIANO: Da... însă o să vii și dumneata cu mine.

FELICE: Firește! A! ia stai! Ai uitat că trebuie să mergem la operă?

CANCIANO: Eu nu merg la nici o operă.

FELICE: Cum nu mergi!?... E sau nu e asta cheia de la lojă? Nu mi-ai cumpărat-o dumneata?

CANCIANO: Am cumpărat-o... Am cumpărat-o, pentru că mi-ai împuiat capul! Dar la operă nu merg și n-o să mergi nici dumneata!

FELICE: Mititelul!... *(Lui Riccardo.)* Iar glumește! Îl vezi, Marino dragă, cum glumește? Atît de mult ține scumpul meu bărbățel la mine, încît mi-a cumpărat o lojă, și o să vie și el la operă;

nu-i aşa, fătul meu? *(Încet, lui Canciano.)* Ascultă aici, nu face pe nebunul că te ia toţi dracii acasă!

MARINA *(aparte)*: Tiii! ce bucăţică-i asta!

FELICE *(lui Riccardo)*: Nu doriţi să poftiţi şi dumneavoastră cu noi în lojă? Că e loc... nu, Canciano?

CANCIANO *(aparte)*: Fir-ar afurisită! Mă face să joc numai cum cîntă ea.

SCENA 10

SIMON şi cei de mai înainte

SIMON *(brusc)*: Marina!

MARINA: Aoleu... Da, dragă?

SIMON *(aparte)*: Ce-i hărmălaia asta? Ce caută ăştia aci? *(Arătînd către Riccardo.)* Da ăla cine-o mai fi?

FELICE: A, jupîne Simon... toată cinstea!

SIMON *(Felicei)*: Sluga dumneatale. *(Marinei.)* Ei?

FELICE: Am venit să-ţi facem o vizită.

SIMON: Cui?

FELICE: Dumitale. Nu-i aşa, jupîn Canciano?

CANCIANO *(între dinţi)*: M'da, doamnă.

SIMON *(Marinei)*: Şterge-o de-aici... Hai!

MARINA: Cum o să fac asemenea mojicie musafirilor?

SIMON: Mi-o iau asupra. Şterge-o cînd îţi spun!

FELICE: Du-te, Marina... ascultă-ţi soţul cînd îţi cere ceva. Ia pildă de la mine; o vorbă dacă-mi zice Canciano, eu, numaidecît, mieluşel!... Du-te!

MARINA: Aha... am înţeles. Cu bine!

RICCARDO *(Marinei)*: Mă închin, doamnă.

SIMON *(contelui, ironic)*: Sluga dumneavoastră.

MARINA *(face o reverenţă contelui)*: Supusa dumneavoastră.

SIMON *(imită reverenţa)*: Sluga dumneavoastră.

MARINA *(aparte)*: Astăzi ştiu eu de ce tac... dar viaţa asta mai departe n-o mai duc. *(Iese.)*

SIMON *(Felicei)*: Cine e acest domn?

FELICE: Întreabă-l pe soțul meu.

RICCARDO: Dacă voiți să știți cine sînt, nu e nevoie să vă mai obosiți întrebînd; vă spun eu. Sînt contele Riccardo degli Arcolai, cavaler din Abruzzo, amic al domnului Canciano și servitorul preaplecat al doamnei Felice.

SIMON: Și dumneata îi îngădui nevestei să aibă de-a face cu oameni de teapa asta?

CANCIANO: Da... ce vrei să fac?

SIMON *(ieșind)*: Piui!...

FELICE: Tot e binecrescut că ne-a lăsat aici fără să ne spună „marș afară"! Ei, domnule conte, acum vezi deosebirea? Bărbatul meu n-ar fi în stare de așa ceva; e un om foarte politicos... Ce rău îmi pare că nu vă putem pofti să luați masa cu noi! Sîntem invitați! Dar am o propunere... pentru după masă... Iar diseară... diseară mergem împreună la operă. Nu-i așa, jupîn Canciano?

CANCIANO: Numai că eu am spus și-ți spun că...

FELICE *(ia de un braț pe Canciano, iar de celălalt pe Riccardo)*: Ei, lasă gura și vino odată, jupîn mototol!

SCENA I

Cameră în casa lui Lunardo

MARGARITA, îmbrăcată frumos și LUCIETTA

LUCIETTA: Da, mămucă, văd... Te-ai îmbrăcat frumos, n-am ce zice!

MARGARITA: Ce să fac, fetițo! Dacă ne vin astăzi musafiri, pot să arăt așa... cum să zic eu?... cum mă vezi și cum te văd..., ca o mahalagioaică?

LUCIETTA: Dar eu cum o să arăt?

MARGARITA: Tu, ca o fată; ești foarte bine așa cum ești.

LUCIETTA: Da... sînt foarte bine... adică nu-s bolnavă! Da! Mă simt foarte bine!

MARGARITA: Ce pot eu să-ți fac, draga mea? Parcă mie, dacă aș avea vreo putere, nu mi-ar place să te văd că nu duci lipsă de nimic? Dar tu știi cum e tatăl tău! Te poți înțelege cu el ca lumea? Dacă-i spun să-ți facă și ție o rochie, îmi sare-n cap. Zice că fetele trebuie să umble îmbrăcate mai simplu! Ba mai mă și ceartă că-ți caut în coarne... Așa că, ce să fac? Ca să nu-l mai aud țipînd, nu mă mai amestec... îl las în plata domnului! La urma urmei, cum nici nu ești fata mea, n-are nici un rost să stăruiesc prea mult...

LUCIETTA (*supărată*): Lasă, că știu că nu-s fata dumitale!

MARGARITA: Ce vrei să spui? Poate că nu țin la tine?

LUCIETTA: Ba nu zic că n-ai fi ținînd... dar asta nu mă încălzește cu nimic... Dac-aș fi fata dumitale,

nu m-ai lăsa, cînd ne vine lume mai spălată în casă, să stau cu şorţul ăsta pe mine.

MARGARITA: Ei hai, scoate-ţi-l.

LUCIETTA: Şi dacă-l scot, ce scofală?

MARGARITA: Dacă-l scoţi... cum mă vezi şi cum te văd, nu-l mai ai pe tine!

LUCIETTA: Credeai că nu ştiu că rîzi de mine?

MARGARITA: Păi sigur că mă faci să rîd! În definitiv, ce vrei de la mine?

LUCIETTA: Aş vrea să arăt şi eu ca alte fete.

MARGARITA: Spune-i lui taică-tu. De unde vrei să chem eu acuma un croitor, care să-ţi facă o rochie într-un minut? Şi pe urmă, crezi că jupîn Lunardo are orbul găinilor?... că n-o să vadă îndată... cum mă vezi şi cum te văd, ceva nou pe tine?

LUCIETTA: Eu nu-ţi cer să-mi faci o rochie nouă; dar să am şi eu acolo, barem o podoabă... Uite, n-am la mîneci nici măcar o zdreanţă de dantelă! Am cîrpa asta de guleraş, de mi-e mai mare ruşinea. E mai bătrîn decît bunica!... Prin casă, mai merge cu straiele astea... dar aş vrea să le înfrumuseţez şi eu cu ceva. Ce naiba! Nu sînt o cerşetoare! Sînt şi eu fată tînără şi cred că mi-ar sta bine, că m-ar prinde să mă gătesc şi cu puţin.

MARGARITA: Ia stai, ia stai... Dacă vrei o pereche de mîneci dantelate, îţi dau eu dintr-ale mele. Vrei şi-un şirag de mărgele?

LUCIETTA: Ei ba nu!

MARGARITA: Ţi-aduc acuşi. *(Aparte.)* Mi-e milă de ea, săraca! Noi femeile... ce mai!...cum mă vezi şi cum te văd, sîntem toate o apă! *(Iese.)*

SCENA 2

LUCIETTA, apoi MARGARITA

LUCIETTA: Dă vina pe tata! Dar mi se pare mie că dumneaei e aia care nu vrea. E drept că tata e

cam bădăran, cam din topor şi că nu-i place să vadă lucruri mai drăguţe în casă; dar cînd are dînsa poftă să-şi facă o rochie, nu se lasă pînă nu şi-o face. Tata urlă el, dar s-alege cu urlatul. La sărăcuţa de mine însă nu se gîndeşte... Zi-i mamă vitregă şi pace!... Parcă n-aş cunoaşte-o: îi e necaz pe mine, că-s mai tînără şi mai frumoasă. Nu-i prea convine că sînt şi eu aici în casă. Cînd îmi spune „fata mea" i se face gura pungă... şi cînd îi spun eu „mamă", tresare c-o îmbătrînesc.

MARGARITA: Hai, scoate-ţi şorţul ăla.

LUCIETTA *(şi-l scoate)*: L-am scos.

MARGARITA: Vino-ncoa, să-ţi pun mînecile.

LUCIETTA: Întîi să le văd.

MARGARITA: Uite-le: sînt... aproape noi.

LUCIETTA: Ce să fac cu cîrpele astea... să spăl vasele?

MARGARITA: Cum ai zis? Cîrpe?... O frumuseţe de mîneci de tulpan, pe care nu le-am purtat decît de vreo două ori!

LUCIETTA: Nu vezi ce prăpădite sînt?

MARGARITA: Ia te uită ce nenorocire pe ea?! Acu, crezi că toată lumea o să se zgîiască la mînecile tale, să le vadă dacă-s noi-nouţe!

LUCIETTA: Dar de-ale dumitale ai avut grijă să fie arătoase.

MARGARITA: Ia te uită, cucoana! Ăi fi vrînd să te-aşezi pe-o treaptă cu mine, nu? Ia te uită!... Astea-s mînecile; vrei, le pui; vrei altele mai frumoase, caută-ţi...

LUCIETTA: Ei hai, nu te mai supăra, că le pun.

MARGARITA: Vino-aici. *(Punîndu-i mînecile.)* Ce ţi-e şi cu năzuroasele astea! Cu cît faci mai mult pentru ele, cu atît îţi aprinzi paie-n cap!

LUCIETTA *(aşezîndu-şi mînecile)*: Că mult mai faci pentru mine!

MARGARITA *(acelaşi joc)*: Fac mai mult decît trebuie!

LUCIETTA *(acelaşi joc)*: Sărăcuţa! Vezi să nu te prăpădeşti!

MARGARITA *(acelaşi joc, smucind-o)*: Da obraznică mai eşti astăzi!

LUCIETTA: Şi nu mă smuci aşa, că nu-s vită!

MARGARITA: Ho, prinţeso, că nici nu mă mai apropiu de tine, că prea eşti delicată! De-acum încolo pune slujnica să te servească, că eu nu mai vreau să-mi fac sînge rău cu tine.

LUCIETTA: Mi-ai adus mărgelele?

MARGARITA: Ba să mă slăbeşti, că nu mai vreau să aud şi vorbe pe urmă.

LUCIETTA: Ei, nu te supăra; ştiu eu că eşti bună.

MARGARITA: Eu proastă... să mă prăpădesc cu firea pentru obraznica asta!

LUCIETTA *(plînge şi îşi şterge ochii cu batista)*.

MARGARITA: Ce te-a mai găsit? Ce ai? *(Lucietta plînge)*. Acu de ce te miorlăieşti? Ce ţi-am făcut?

LUCIETTA *(hohotind)*: Mi-ai... mi-ai spus... că-mi da-dai nişte mărgele... şi-acu... acu nu mai vrei să mi le... îh, îh, îh...

MARGARITA: Ei, să vezi tu cum mă supăr eu acuşi de-a binelea!

LUCIETTA: Mi le dai?

MARGARITA: Hai, vino-ncoa! *(Vrea să-i pună şiragul la gît.)*

LUCIETTA: Întîi să le văd.

MARGARITA: Vrei neapărat să le găseşti şi la astea vreun cusur... Stai locului, să ţi le pun. Stai frumos!

LUCIETTA *(mormăind)*: Cine ştie ce vechitură... o fi.

MARGARITA *(prinzîndu-i şiragul)*: Cum, cum?

LUCIETTA: Nimic.

MARGARITA *(acelaşi joc)*: Mereu bombăneşti!

LUCIETTA *(găseşte o mărgea spartă în sîn)*: Ia te uită! O mărgea spartă.

MARGARITA: Ei şi? Mare nenorocire! Răsfiră-le puţin pe celelalte.

LUCIETTA: Dacă or fi toate sparte?
MARGARITA: Nu mă scoate din sărite!
LUCIETTA: Cam cîţi ani să aibă şiragul ăsta?
MARGARITA: Ei, acum ţi-l iau, şi nici că ţi-l mai dau îndărăt!
LUCIETTA: Ei, doamne! că într-una îţi sare muştarul.
MARGARITA: Dacă nimic nu te mulţumeşte!
LUCIETTA: Îmi stă bine?
MARGARITA: Minunat.
LUCIETTA: La faţă îmi stă bine?
MARGARITA: Grozav! *(Aparte.)* A naibii, cochetă mai e!
LUCIETTA *(aparte)*: Nu cred, pînă nu văd. *(Scoate din buzunar o oglinjoară.)*
MARGARITA: Cum! umbli cu oglinda la tine?
LUCIETTA: A, e un flecuşteţ.
MARGARITA: Atîta-ţi trebuie să te vadă tata.
LUCIETTA: Lasă, nu te mai apuca să-i spui acum.
MARGARITA: Bagă de seamă! Uite-l!
LUCIETTA *(ascunde oglinda)*: ... dracu-n ea de viaţă... că nici n-am apucat să mă văd ca lumea!

SCENA 3

LUNARDO şi cele de mai înainte

LUNARDO *(Margaritei)*: Ce-nseamnă asta, doamnă? Te duci la vreo recepţie?
MARGARITA: Iu te rog să nu-ncepi! O dată pe an mă-mbrac şi eu... şi dumnealui mă bîrîie! Ţi-e teamă, cum mă vezi şi cum te văd, că te ruinez!
LUNARDO: Despre mine, să nu zic vorba aia, poţi să faci praf şi-o rochie pe săptămînă! Slavă domnului, nu sînt din ăia care-şi mănîncă de sub unghie! Zvîrl oricînd o sută de ducaţi, dar nu pe caraghioslîcuri de-astea! Ce-or să zică onorabilii prieteni pe care-i aşteptăm la masă? Că eşti

un manechin de mode?... Eu nu vreau să-și bată lumea joc de mine!

LUCIETTA *(aparte)*: Hi, ce bine-mi pare c-o bombănește!

MARGARITA: Cum-îți închipui, mă rog, c-or să vină gătite celelalte? Într-un picior c-o gheată și în celălalt c-un papuc?

LUNARDO: Treaba lor cum vin celelalte! În casa mea însă, nu admit nici un fel de schimonoseli! S-a-nțeles? Nu vreau să ajung de rîsul lumii.

LUCIETTA: Tocmai, tocmai, tată... așa i-am spus și eu.

LUNARDO: Așa, așa... tu să fii fată cuminte, să nu te ici după ea... Dar ce ai pe tine? Ce sînt drăcoveniile alea de la gît?

LUCIETTA: Mai nimic, tăticule... ce să fie?... acolo, niște zdrențe... niște vechituri...

LUNARDO: Ia scoate-ți mărgelele alea de la gît!

MARGARITA: Tocmai, tocmai... așa i-am spus și eu!

LUCIETTA: Ei, lasă și dumneata, tată, doar sîntem în carnaval.

LUNARDO: Și ce vrei să spui cu asta? Că trebuie neapărat să umbli măscuită? Hai, fără mofturi!... Azi primim musafiri și n-am chef să se spună că eu am o fată smintită și ea are un tată fără minte! Dă mărgelele! *(Vrea să i le scoată, dar ea se ferește.)* Dar zdrențele astea, ce sînt? Mîneci cu dantelă? Greață mi se face!... Cine ți-a dat așa ceva?

LUCIETTA: Mama.

LUNARDO *(Margaritei)*: Ești nebună? Așa-mi crești fata?

MARGARITA: Dacă nu-i fac gusturile, spune că n-o iubesc... c-o urăsc...

LUNARDO *(Luciettei)*: De cînd ți-au intrat în cap asemenea sticleți?

LUCIETTA: Păi dacă am văzut-o pe dumneaei așa de gătită, mi-a venit și mie cheful.

LUNARDO *(Margaritei)*: Auzi? Iată unde duce pilda proastă!

MARGARITA: Ea e fată și eu sînt femeie măritată.

LUNARDO: Măritatele să fie pildă bună fetelor.

MARGARITA: Ți-o spun s-o știi: eu nu m-am măritat, cum mă vezi și cum te văd, ca să-mi iau cîmpii din pricina copiilor dumitale!

LUNARDO: Și nici eu nu te-am luat... c-acu zic vorba aia!... ca să-mi faci casa de rîs!

MARGARITA: Îți fac mai multă cinste decît meriți.

LUNARDO *(Margaritei)*: Du-te imediat de te dezbracă.

MARGARITA: Nici să mă tai bucățele, și tot nu-ți fac cheful.

LUNARDO: Atunci n-o să vii la masă.

MARGARITA: Ei și? puțin îmi pasă.

LUCIETTA: Dar eu, tăticule, pot să viu la masă?

LUNARDO: Scoate-ți farafastîcurile astea de pe tine.

LUCIETTA: Sigur, tăticule... dacă zici tu, sigur că le scot. Eu sînt ascultătoare. *(Își scoate șiragul și manșetele de dantelă.)* Ia te uită ce mizerii, mi-e și rușine să le port!?

LUNARDO: Ei, ai văzut? Uite cum se cunoaște buna creștere! Ehei! biata nevastă-mea dintîi... Aia femeie înțeleaptă! Nu și-ar fi pus o panglică pe ea fără să mă întrebe, și dacă mă simțea doar c-o să mă strîmb... gata, jos panglica! Binecuvîntată fie ea acolo unde e! Cum am fost atît de nebun, încît să mă însor a doua oară?!

MARGARITA: Dar eu... cît de proastă am putut să fiu, să mă mărit cu un necioplit ca tine!?

LUNARDO: Sărăcuța de ea! Îți lipsește ceva? N-ai ce să mănînci?

MARGARITA: Da, sigur! Dacă o femeie are ce mînca, altceva nu-i mai trebuie!

LUNARDO: Dar ce-ți lipsește, mă rog?

MARGARITA: Lasă, dragă, nu mă mai face să vorbesc...

LUCIETTA: Tată...

LUNARDO: Ce e?

LUCIETTA: N-o să mai pun nimic pe mine, fără să te întreb.

LUNARDO: Şi n-o să te căieşti de loc.

LUCIETTA: Nici dacă mi-ar spune mama.

MARGARITA: Zi-i, zi-i, mironosiţo! Parcă nu ne-am cunoaşte! Cînd e de faţă te dai de partea lui, şi-apoi, cum întoarce spatele, îl faci cu ou şi cu oţet!

LUCIETTA: Eu, doamnă? Ha!

LUNARDO *(Luciettei)*: Gura! Gura!

LUCIETTA: Dar minte!

MARGARITA: O auzi cum vorbeşte?

LUNARDO *(Luciettei)*: Te poftesc să taci din gură! Cu mama ta adoptivă nu se vorbeşte aşa. Trebuie s-o respecţi, s-o socoteşti ca pe mama ta adevărată.

LUCIETTA: De mine, nu poate să se plîngă.

MARGARITA: Eu însă...

LUNARDO: Tu... să nu zic vorba aia, dezbracă-te repede, că-i mai sănătos.

MARGARITA: Vorbeşti serios?

LUNARDO: Vorbesc serios.

LUCIETTA *(aparte)*: Mor de bucurie.

MARGARITA: Mai curînd îmi rup rochia în bucăţi!

LUNARDO: Bravo! Începe, că te ajut şi eu!

LUCIETTA: Tăticule... Vin mosafirii

LUNARDO: Măgarii! Uite-i cum se grăbesc să dea buzna în casa omului fără să bată. *(Luciettei.)* Şterge-o de-aici!

LUCIETTA: Dar de ce?

LUNARDO *(Margaritei)*: Şi tu fugi de te dezbracă!

MARGARITA: Da ce vrei să spună musafirii?

LUNARDO: Fir-ar afurisită de treabă!

SCENA 4

SIMON, MARINA şi cei de mai înainte

MARINA: Sluga dumitale, cumătră Margarita.

MARGARITA: Sluga dumitale, cumătră Marina.

LUCIETTA: Sluga dumitale.
MARINA: Sluga dumitale, fetițo.
MARGARITA: Jupîne Simon, sluga dumitale.
SIMON *(îmbufnat)*: Sluga!
MARINA: Cum, cumetre Lunardo, nici nu ne saluți? Biine!
LUNARDO: M'da, mulțumesc... *(Luciettei.)* Ștenge-o de-aici!
LUCIETTA *(aparte)*: Nici moartă nu mă mișc de-aici.
SIMON: După cum vezi am venit, jupîne Lunardo, și-ți mulțumim de invitație.
LUNARDO *(sieși)*: Smintita de nevastă-mea și-a pus în cap să mă otrăvească pe ziua de azi!
SIMON *(lui Lunardo)*: Cumnatu-meu Maurizio n-a venit încă?
LUNARDO *(sieși)*: Ce poate să-și zică Simon în sinea lui cînd o vede pe nevastă-mea așa de împopoțonată?
MARINA *(lui Simon)*: Frumoasă creștere, n-am ce zice! Nici nu te ia în seamă.
SIMON *(Marinei)*: Tacă-ți gura! Ce te bagi?
MARINA *(lui Simon)*: Îți mulțumesc și ție de politețe!
MARGARITA: Poftim, cumătră Marina, scoate-ți mantila.
MARINA: Bucuroasă. *(Vrea să-și scoată mantila.)*
LUNARDO *(furios, către Margarita)*: Dumneata treci dincolo și scoate-ți nu numai șalul... ci și rochia!
MARGARITA: Io-te la el! cum te văd și cum mă vezi, e gata să mă mănînce. Să trecem dincolo, cumătră Marina.
LUNARDO *(către Margarita)*: Și dezbracă-te și tu.
MARGARITA *(rîzînd)*: Cum? Și eu să mă dezbrac? I-auzi, cumătră Marina, zică să mă dezbrac. Da nostim mai e și bărbățelul ăsta al meu!
MARINA *(Margaritei)*: De mine, să nu te rușinezi.
LUNARDO *(Margaritei)*: Cine te-a pus să te împopoțonezi, să nu zic vorba aia, în așa hal?

MARGARITA: Drăguțul de el!... Dar pe dumneaei n-o vezi, cum mă vezi și cum te văd, cum e gătită?

LUNARDO: Dumneaei nu e la ea acasă, a venit în vizită, dumneata ești la dumneata acasă.

SIMON *(către Lunardo)*: Și eu m-am ciorovăit două ceasuri cu apucata asta, care nu s-a lăsat pînă nu s-a îmbrăcat cum o vedeți, după capul ei! *(Marinei.)* Trimite-acasă, să-ți aducă o fustă și-o bluză!

MARINA: Vezi să nu trimit!

MARGARITA: Haidem dincolo, cumătră Marina.

MARINA: Auzi idee! Parcă ne-am fi gătit în cine știe ce brocaturi.

MARGARITA: Capete de bărbați: să avem rochii... și să le ținem în ladă.

MARINA: S-o vezi, dragă, pe Felice cum e îmbrăcată!

MARGARITA: Dumneata ai văzut-o?

MARINA: A fost pe la mine.

MARGARITA: Cum era, dragă?

MARINA *(exclamativ)*: În mantilă! Avea o mantilă!!

MARGARITA: În mantilă? O...

MARINA: Dar ce mantilă! O frumusețe!

MARGARITA: Auzi, jupîne Lunardo? Felice e... cum mă vezi și cum te văd, în mantilă!

LUNARDO: Eu nu mă amestec în treburile altora. Dar dacă nu vrei să-ți spun, vorba aia, dar e vorbă bine simțită: află că asta e nerușinare!

MARGARITA *(Marinei)*: Și rochia? Ce rochie avea?

MARINA: Bătută toată în argint.

MARGARITA *(lui Lunardo)*: Auzi? Cumătra Felice are o rochie bătută în argint... și dumneata îmi faci atîta tărăboi pentru zdreanța asta de mătase??

LUNARDO: Acuși s-o scoți!

MARGARITA *(Marinei)*: Asta s-o creadă el!... Hai, cumătră Marina, că dacă ne-am lua după capul lor, am umbla cu niște cîrpe agățate la spate. *(Lui Lunardo.)* Acum mi-e vremea să mă-mbrac cu ce am, cît sînt tînără! *(Ieșind.)* Asta-i omul! Ce să-i faci?!

LUNARDO: O să mă facă să turbez femeia asta!

MARINA: Dragă jupîn Lunardo, crede și dumneata! Fii mai înțelegător. Are și dînsa ambiție... de cucoană... De, nu zic, prin casă n-avea nevoie de atîtea zorzoane... dar ce vrei? e tînără... și de... mai neștiutoare...

SIMON: Ia isprăvește! Gură de precupeață ce ești!

MARINA: Dacă n-ar fi respectul pentru casa în care mă aflu...

SIMON: Ce-ai face?

MARINA: Ți-aș spune vreo două, să le simți... *(Aparte.)* Ursul dracului! *(Iese.)*

SCENA 5

LUNARDO și SIMON

SIMON: Dacă vrei să-ți fie viața dulce, însoară-te!

LUNARDO: Îți aduci aminte de prima mea nevastă? Ce blîndețe de femeie! Asta-i o scorpie.

SIMON: Eu am fost și mai dobitoc! Pentru că eu în viața mea n-am putut să sufăr muierile, domnule! Așa mi-e felul! Și poftim cu cine să-mi încurc viața: cu împelițata asta!

LUNARDO: În ziua de azi, mai bine te lipsești de însurătoare.

SIMON: Dacă-i pui frîu muierii, ești sălbatic; dac-o lași de capul ei, ești neghiob.

LUNARDO: De nu-mi era de fată, uite, nu vreau să zic vorba aia, dar îți spun pe cuvînt că nu mă mai însuram.

SIMON: Dar parcă am auzit că-ți măriți fata? Adevărat?

LUNARDO *(tresărind, supărat)*: Cine ți-a spus?

SIMON: Nevastă-mea.

LUNARDO *(același joc)*: Cum de-a aflat?

SIMON: Cred că i-a spus nepotu-său.

LUNARDO: Filippetto?

SIMON: Da, Filippetto.

LUNARDO: Derbedeul, palavragiul... maimuțoiul! Tată-său îi spune asta în secret, și el se duce să bată toba! Ah, acum văd că nu e cum l-am crezut. Mai-mai că-mi pare rău c-am promis fata și nu știu ce mă ține să nu zic deodată vorba aia și să stric pe loc învoiala!

SIMON: Te supără și că i-a spus mătușă-si?

LUNARDO: Da, mă supără; fiindcă cine nu știe să-și ție gura, nu-i om cu scaun la cap; și cine n-are scaun la cap, ăla nu-i bun de însurat.

SIMON: Ei da, asta așa e; numai că azi... s-au dus tinerii de pe vremea noastră! Mai ții minte? Nici cu atîtica n-am fi ieșit din vorba tatii!

LUNARDO: Eu aveam două surori, măritate amîndouă... nu știu dacă le-am văzut de zece ori în viața mea.

SIMON: Dar eu? eu aproape niciodată nu vorbeam cu maică-mea!

LUNARDO: Uite, eu, pînă azi, habar n-am ce-i aia operă, sau ce-i aia comedie.

SIMON: Ba pe mine m-au dus într-o seară cu de-a sila la operă... dar acolo am dormit tot timpul.

LUNARDO: Cînd eram băiețandru, mă întreba tata cîteodată: „Vrei să te duc la panoramă, sau vrei să-ți dau doi gologani?" Alegeam, fără multă vorbă, gologanii!

SIMON: Dar eu! Îmi dăruia și mie cîte un ban, la zile mari; și eu am pus bănuț lîngă bănuț, pîn-am strîns o sută de ducați... pe care i-am pus cu patru la sută, care face că acum am cu patru ducați mai mult venit. Cînd îi pritocesc dintr-o palmă în alta ăști patru ducați, simt o plăcere nebună! Nu din zgîrcenie pentru patru ducați; dar mă bucur că pot să mă laud, spunînd: uite, pe ăștia i-am cîștigat cînd eram copil!

LUNARDO: Arată-mi dumneata azi un singur tînăr care să facă la fel! Toți aruncă banii, vorba aia, cu lopata.

SIMON: Şi de-ar fi să arunce... numai banii. Dar îşi risipesc tot ce au, în chip şi fel.

LUNARDO: Şi asta-i numai din cauza libertăţii.

SIMON: Da, domnule! Cum învaţă unul să se încheie singur la nădragi, o şi ia razna!

LUNARDO: Şi ştii dumneata cine-i învaţă? Mamele!

SIMON: Să nu mai vorbim!... Am auzit şi eu nişte lucruri de mi s-a zburlit părul.

LUNARDO: Aşa-i, cumetre. Numai ce le auzi: „Bietul băiat! Să petreacă, mititelul! Ce, vrei să-l doboare melancolia?"... Şi, cînd vin musafirii în casă, îl cheamă numaidecît: „Vino-ncoa, puiul maichii! Ia numai priveşte-l, cumătră Lucrezia, cînd îi vezi obrăjorii ăştia, apăi să nu i-i mănînci? Şi nici nu ştii ce hazos e! Ia cîntă tu cîntecul ăla... ia joacă tu scena aia frumoasă cu Truffaldino[1]! Nu că-l laud, dragă cumătră, dar ce nu ştie el?... dansează, joacă cărţi, face poezele; şi are şi-o drăguţă, ştii? Cică vrea să se-nsoare! E el cam obraznic, dar ce să-i faci? Copil! i-o veni lui mintea la cap... Ia vin tu la mama, comoara mea, şi dă-i şi tuşichii Lucrezia o guriţă..." Pfui! murdării, neruşinare, femei fără judecată.

SIMON: Phii! ce n-aş da să fi fost aici vreo şapte-opt muieri de-astea pe care le ştiu şi eu... şi să te-audă!

LUNARDO: Dă-le la naiba-ncolo, că mi-ar scoate ochii!

SIMON: Astea... ce mai!... Dar ia zi: închei astă-seară contractul cu jupîn Maurizio?

LUNARDO: Hai să trecem în prăvălie şi-ţi spun tot.

SIMON: Nevastă-mea cred c-o să rămînă dincolo, cu-a dumitale.

LUNARDO: Nu vrei să...

SIMON: E sigur că nu se mai află nimeni pe-acolo?

LUNARDO: În casa mea!? Fără să ştiu eu, aici nu intră nimeni!

---

[1] Personaj din vechea comedie italiană; tipul servitorului şiret, care face pe prostul (n.r.).

SIMON: În schimb, dac-ai şti... la mine, azi-dimineaţă... Dar lasă! nici nu-ţi mai spun.

LUNARDO: Spune, spune, ce s-a întîmplat?

SIMON: Hai să ne ducem să-ţi spun. Femei... uf! zi-le femei şi iar femei!

LUNARDO: Cine-a spus nevastă, a spus năpastă; cine-a spus muiere, a spus fiere!

SIMON (*rîzînd şi îmbrăţişînd pe Lunardo*): Buuun! Asta-i, într-adevăr, vorbă de om cuminte. Şi totuşi, dacă e să spun adevărul, mie-mi cam plac.

SIMON: Dară mie, dară mie!

LUNARDO: Însă, acasă!

SIMON: Şi numai în doi.

LUNARDO: Şi cu uşile bine zăvorîte.

SIMON: Şi cu balcoanele oblonite.

LUNARDO: Şi să nu slăbeşti de loc hăţurile!

SIMON: Şi să meargă aşa cum le mînăm noi!

LUNARDO: Şi cine-i bărbat, aşa să facă! (*Iese.*)

SIMON: Şi cine nu face aşa... nu-i bărbat! (*Iese.*)

SCENA 6

Altă cameră

MARGARITA şi MARINA

MARINA: Fă asta pentru mine! Hai, te rog... cheam-o pe Lucietta ca să-i mai spunem cîte ceva despre logodnic. Îi facem şi ei o plăcere... şi o auzim şi ce părere are.

MARGARITA: Crede-mă, cumătră Marina, că nu merită.

MARINA: Ei nu... şi de ce?

MARGARITA: E o nesuferită. Eu mă dau peste cap s-o mulţumesc... şi ea e nerecunoscătoare şi... cum mă vezi şi cum te văd, obraznică şi prefăcută.

MARINA: Fată dragă, mai trece şi dumneata cu vederea... aşa e tinereţea...

MARGARITA: Dar ce, Lucietta mai e copil?
MARINA: Cîți ani să aibă oare?
MARGARITA: Păi o fi avînd la vreo optsprezece bătuți pe muche.
MARINA: Ei, nu mai spune!
MARGARITA: Să nu mă mișc de-aici!
MARINA: Nepotu-meu împlinește acum douăzeci.
MARGARITA: Ca vîrstă, se potrivesc.
MARINA: Și unde mai pui că e un băiat foarte bun.
MARGARITA: Dacă e... ca să spun drept, apăi nici Lucietta nu-i fată rea; dar are toane! Uneori mă copleșește cu dragostea; alteori, mă face de-mi vine s-o omor.
MARINA: Astea-s ale vîrstei ei, dragă! Mi-aduc aminte, crede-mă, de parc-ar fi ieri: tot așa făceam și eu cu mama.
MARGARITA: Bine, bine... numai că nu-i totuna. O mamă adevărată n-are decît să rabde... mie, însă, ea nu mi-e nimic.
MARINA: Ei, totuși, e fata soțului dumitale.
MARGARITA: Dar chiar el mă face de-mi trece orice poftă de dragoste pentru fată! Pentru că, dacă-i fac fetei gusturile, țipă, și dacă nu i le fac, mormăie. Să mor, dacă mai știu ce să fac!
MARINA: Fă tot ce poți ca să grăbești cununia.
MARGARITA: Of, doamne! Și mîine dac-ar fi să fie!
MARINA: Cum? N-o să se cadă azi la învoială?
MARGARITA: Nu poți să pui temei pe oamenii ăștia; se schimbă dintr-o clipă într-alta.
MARINA: Totuși, eu m-aș prinde pe orice că azi se pune la cale nunta.
MARGARITA: Azi? De ce?
MARINA: Pentru că știu că jupîn Lunardo a poftit la masă și pe cumnatu-meu, Maurizio. Nu prea se întrec dumnealor cu asemenea invitații fără o pricină oarecare... ai să vezi dacă n-am dreptate.
MARGARITA: Tot ce se poate... Dar e cu neputință s-ajungă la nuntă și să nu-i spună fetei nimic!

MARINA: Parcă n-ai şti ce fel de oameni sînt: Aştia sînt în stare să le spună aşa, hodoronc-tronc: Hai, daţi-vă mîna şi gata! Zis şi făcut!

MARGARITA: Şi dacă ar zice fata „ba"?

MARINA: Vezi? Tocmai de aceea e mai bine s-o prevenim.

MARGARITA: Zici că să mă duc s-o chem?

MARINA: Dacă crezi şi dumneata că e mai bine aşa, cheam-o.

MARGARITA: Draga mea, să ştii că mă bizui pe dumneata.

MARINA: Ehei, dragă cumătră Margarita, cînd e vorba de prevedere, apăi nimeni nu te întrece pe dumneata.

MARGARITA: Atunci mă duc şi viu. *(Iese.)*

MARINA: Biata fată! Auzi colo, să-i torni găleata-n cap, aşa, dintr-o dată! Ghinionul ei, să aibă o mamă vitregă fără un pic de minte!

SCENA 7

MARGARITA, LUCIETTA şi MARINA

MARGARITA: Hai, fetiţo, vino... că vrea să-ţi spună ceva cumătra Marina.

LUCIETTA: Vă rog să mă iertaţi că n-am venit mai devreme, dar mă tot tem să nu fac vreo prostie. În casa asta, orice faci tot rău iese.

MARINA: Da... e drept că tatăl dumitale e cam cicălitor; dar bucură-te că ai, în schimb, o mamă vitregă care ţine mult la dumneata.

LUCIETTA *(ii face semn cu cotul că nu-i adevărat)*: Asta aşa e, doamnă.

MARINA *(aparte)*: Parcă dac-aş avea şi eu o fată vitregă, aş face altfel!

MARGARITA *(aparte)*: Nu zic că n-o iubesc... dar abia aştept să n-o mai văd în ochi.

LUCIETTA: Aveați să-mi spuneți ceva, doamnă Marina?
MARINA: Cumătră Margarita...
MARGARITA: Da, dragă?...
MARINA: Spune dumneata.
MARGARITA: Nu, lasă!... începe dumneata.
LUCIETTA: Vai de mine! E de bine, ori de rău?
MARINA: De bine, de bine! de bine!
LUCIETTA: Atunci, nu mă mai chinuiți.
MARINA: Felicitările mele, Lucietta.
LUCIETTA: Pentru ce?
MARINA (*Margaritei*): Să-i spun?
MARGARITA: Ei hai, dac-ai început, spune-i!
MARINA: Te felicit, că te-ai logodit.
LUCIETTA (*uimită*): Eu!? Adevărat?
MARINA: Uită-te la ea! Nu-ți vine să crezi?
LUCIETTA: Nu! Nu cred.
MARINA (*arătînd spre Margarita*): Întreab-o și pe ea.
LUCIETTA: E adevărat, mămucă?
MARGARITA: Mda... după cîte se aude.
LUCIETTA (*Marinei*): A!... atunci nu-i nimic sigur?
MARINA: Ba eu cred că e mai mult ca sigur.
LUCIETTA: Rîdeți de mine, tușă Marina!
MARINA: Eu să rîd? Da știu și cine ți-e logodnicul!
LUCIETTA: Nu... adevărat? Cine-i?
MARINA: Cum? nu știi chiar nimic, nimic?
LUCIETTA: Nu știu. Spune-mi, te rog. Îmi pare că visez!
MARINA: Și ai vrea să-ți tălmăcim noi visul?
LUCIETTA: Vreți?
MARGARITA: Poate te paște norocul...
LUCIETTA: De-ar da dumnezeu o dată. (*Marinei*). E tînăr?
MARINA: Așa, cam la vîrsta ta.
LUCIETTA: E frumos?
MARINA: Pot spune că da.
LUCIETTA (*aparte*): Vai, ce bine!
MARGARITA (*Luciettei*): Ei, acuși — cum te văz și cum mă vezi — nori să afli.

LUCIETTA *(Margaritei)*: Ah, mamă, nu mă mai necăji... Parcă ți-ar părea rău!

MARGARITA: Te-nșeli amarnic. Dac-ar fi după mine, nici măcar pînă mîine n-aș mai amîna.

LUCIETTA: Și parcă nu știu eu de ce!

MARGARITA: Spune, spune, dă-i drumul!

LUCIETTA: Pentru că mă iubești ca sarea-n ochi!

MARGARITA *(Marinei)*: O auzi cum vorbește cu mine?

MARINA: Dragele mele, acum v-ați găsit să vă certați?

LUCIETTA *(Marinei)*: Da ia spune-mi, cum îl cheamă?

MARINA: Filippetto.

LUCIETTA: A, ce nume frumos! E de familie bună?

MARINA: E nepotul meu.

LUCIETTA *(bucuroasă, o sărută pe Marina)*: Ooo!... Vai, ce bine-mi pare, tușico! Ești tușica mea iubită!

MARGARITA: Ia uite la ea! Ce giumbușlucuri!

LUCIETTA: Lasă, că știu eu că dumneata n-ai pus umărul de loc...

MARGARITA: Pentru cît te-ai purtat de frumos cu mine...

MARINA *(Luciettei)*: Dar, ia spune-mi, fetițo dragă, l-ai văzut vreodată?

LUCIETTA: Eu? Păcatele mele! Cînd și unde să-l fi văzut, dacă aci nu intră măcar un cîine, iar eu nu mă duc nicăieri niciodată?

MARINA: Ei, o să-l vezi și o să-ți placă.

LUCIETTA: Adevărat? Și cînd o să-l văd?

MARINA: De, asta nu știu; poate cumătra Margarita să știe mai multe.

LUCIETTA: Spune, măicuță, cînd o să-l văd?

MARGARITA: M'da... „măicuță, cînd o să-l văd?"... O vezi ce frumos știe să se roage? Cînd are interes! Cînd n-are, mîrîie, mușcă, zgîrie...

LUCIETTA: Doară știi cît de mult țin la dumneata.

MARGARITA: Fugi de-aici, șireato!

MARINA *(aparte)*: A naibii fată... afurisită ce-i, de n-are pereche.

LUCIETTA: Şi zi aşa, tuşă Marino. E feciorul lui jupîn Maurizio?

MARINA: Da, fetiţo, e singurul lui fecior.

LUCIETTA: Vai, cît mă bucur!... Dar nu cumva e şi el bădăran ca tată-său?

MARINA: Aş! o comoară de băiat...

LUCIETTA: Dar cînd o să-l văd şi eu o dată?

MARINA: Ca să spun drept, şi eu aş ţine să vă vedeţi înainte, pentru că... mai ştii?... s-ar putea să nu-ţi placă... sau... iar mai ştii?... să nu-i placi *tu* lui.

LUCIETTA: S-ar putea să... nu-i plac? Eu?

MARGARITA: Doar nu te vei fi crezînd acuma, cum mă vezi şi cum te văd, că eşti Venus?!

LUCIETTA: Venus n-oi fi eu... dar nici muma pădurii nu-s.

MARGARITA *(aparte)*: Dar închipuită mai e!

MARINA: Uite, cumătră Margarita... să-ţi spun ceva... un secret.

LUCIETTA: Pot să aud şi eu?

MARINA: Da, da, ascultă şi tu... Cînd am vorbit cu cumătra Felice despre nunta asta, ca să se crucească nu altceva, auzind că tinerii n-au voie să se vadă decît după încheierea învoielii. Şi s-a prins că ticluieşte ea într-un fel lucrurile! Ori, după cum ştiţi, azi Felice vine aici la masă şi... să auzim ce spune.

LUCIETTA: Minunat! Într-adevăr, minunat!

MARGARITA: Uşor e să spui „Minunat"! Dar, dacă bărbatu-meu prinde ceva de veste, cine plăteşte oalele sparte? Tot eu, cum mă vezi şi cum te văd!

LUCIETTA: Dar n-are cum să afle!

MARGARITA: Auzi: n-are cum!... Mă rog, dar cînd intră cineva în casa asta, pe unde intră? Pe coş?

LUCIETTA: Eu nu mai ştiu ce să zic... Dumneata ce crezi, doamnă Marina?

MARINA: Vorbind cinstit... cumătra Margarita are dreptate. Să auzim ce spune Felice. Dacă se lasă cu încurcătură, apăi nici eu nu mă bag.

LUCIETTA: Vedeţi? Întîi îmi făgăduiţi marea cu sarea... şi pe urmă lăsaţi totul baltă.

MARGARITA: Sst, tăceţi, parcă aud că...

MARINA: Da, vine cineva.

LUCIETTA: Aoleu, de n-ar fi tata! O şterg.

MARINA: De ce te temi, că nu-i nici un bărbat aici.

MARGARITA: A! ştiţi cine e?

MARINA: Cine?

MARGARITA: Cumătra Felice, mascată şi parcă o vezi că pune ceva la cale!

LUCIETTA: E singură?

MARGARITA *(Lucictlei)*: Singură. Cu cine vrei să fie, domnişoară?

LUCIETTA *(veselă)*: Nu fii rea, măicuţă... eu te iubesc...

MARINA: Ei, acum o să aflăm poate ceva.

LUCIETTA *(sărind pe loc)*: Să aflăm odată ceva!

SCENA 8

FELICE în capă neagră şi mascată şi cei de mai înainte

FELICE: Sluga dumneavoastră. *(Urmează saluturile obişnuite.)*

MARGARITA: De ce aşa tîrziu, cumătră Felice? Nu bănuiai că toată lumea te doreşte?

LUCIETTA: Vai, cum te-am dorit!

FELICE: Uf! dacă aţi şti ce... Staţi, să vă povestesc.

MARINA: Ai venit singură? Nu te-a însoţit nimeni? Nici măcar soţul dumitale?

FELICE: Ba am venit cu cotorul ăla de varză...

MARGARITA: Şi unde e?

FELICE: L-am trimis în prăvălie la soţul dumitale... ca să nu stea aici pe capul nostru, fiindcă avem de vorbit.

LUCIETTA *(aparte)*: De mi-ar da vreo veste bună!

FELICE: Știți cine mai e în prăvălie cu ei?
MARINA: Bărbatu-meu!
FELICE: Afară de el... Ei?
MARINA: Cine?
FELICE: Jupîn Maurizio.
LUCIETTA *(aparte)*: Tăticul *Lui*!
MARGARITA: Cum de-ai putut afla?
FELICE: Bărbatu-meu, care e și el coșcogea necioplitul, n-a vrut să intre în prăvălie, pînă nu-i spune cine mai e acolo... și atunci slujnica i-a spus că e jupîn Simon cu jupîn Maurizio.
MARINA: Dar ce-or fi făcînd toți acolo?
FELICE: Eu cred... cum să zic?... că pun la cale... mă-nțelegeți ce!
MARINA: Afacerea aia.
MARGARITA: Aha, da!... Da! Acuma viu și eu de-acasă!
LUCIETTA: Am înțeles și eu!
MARINA: Dar cu chestia cealaltă, de care am vorbit noi două, nu e nimica nou?
FELICE: Cu... prietenul nostru?
MARINA: Da, da, cu... în fine, cu...
LUCIETTA *(aparte)*: Cred că, dacă vorbesc așa, păsărește, eu nu le înțeleg.
FELICE: Putem să vorbim pe față?
MARINA: Păi sigur că da, la ce mai folosește să ne ascundem? Doară Lucietta știe tot.
LUCIETTA: O, scumpă doamnă Felice, vă sînt atît de îndatorată!
FELICE: Poți să zici că ai noroc, fetițo... dar ce noroc!
LUCIETTA: Da? de ce?
FELICE *(Luciettei)*: Pînă acum nu-l văzusem încă pe băiat; dar pot să te încredințez că e un giuvaier, nu alta!
LUCIETTA *(nu mai poate de mîndră)*.
MARGARITA *(Luciettei)*: Hai, hai, nu te mai fuduli!
MARINA: Acu, nu că mi-e nepot, dar e un băiat și jumătate!

LUCIETTA *(repetă jocul)*.

MARGARITA: Tocmai de-aia trebuie să fii chibzuită și să știi, cum mă vezi și cum te văd, să te faci iubită!

LUCIETTA: Numai să ajungem noi acolo; pe urmă lăsați pe mine.

MARINA *(Felicei)*: Ei, ce zici?... s-or putea vedea copiii ăștia?

FELICE: Cred că da.

LUCIETTA: Cum? Și cînd? Zău, doamnă Felice... Cînd? Cum? Acum?

FELICE: Ce grăbită e, mititica!

LUCIETTA: De ce nu-mi spuneți?

FELICE *(încet, celorlalte trei)*: Ascultați... Vine aici chiar acum.

MARGARITA *(surprinsă)*: Aici?

FELICE: Da, aici.

LUCIETTA *(Margaritei)*: Și de ce să nu vină aici?

MARGARITA: Tu, mai bine taci, că nu știi ce vorbești! Dragă cumătră Felice, doar cunoști pe bărbatu-meu; vezi să nu stricăm mai rău lucrurile.

FELICE: N-avea nici o grijă. Băiatul vine mascat și îmbrăcat femeiește, așa că soțul dumitale n-are cum să-l recunoască.

MARINA: Bun, bun; ai avut o idee minunată.

MARGARITA *(către Felice și Marina)*: Ei, dragă cumătră, nici nu știi ce miros are bărbatu-meu! Și dacă se descoperă șiretlicul e vai și-amar de mine!

LUCIETTA *(veselă)*: N-auzi, mamă, că vine mascat?

MARGARITA: Hai, nu fi proastă!

LUCIETTA *(întristată, Margaritei)*: O să vie îmbrăcat femeiește!

FELICE: Zău, îmi pare și rău, cumătră Margarita, că n-ai încredere în mine! De ce atîta grijă? Oricum ar veni, tot bine pică. Ori vine și ne găsește aici singure cum sîntem acum, și-atunci putem vorbi în voie; ori vine cînd sîntem la masă, sau cînd e de față bărbatul dumitale... și-atunci, las pe

mine, că știu eu cum o scot la capăt!... S-or vedea copiii cum or putea... Parcă o privire acolo, pe furiș, nu spune și ea destul?

LUCIETTA (*Felicei, patetică*): Pe furiș?

MARGARITA: Vine singur?

FELICE: Nu, dragă; singur nu poate să vie; e doar mascat și îmbrăcat femeiește.

MARGARITA (*Felicei*): Atunci, cu cine vine?

FELICE (*Margaritei*): Cu un străin. (*Marinei.*) Cu cel de azi dimineață.

MARINA: A... am înțeles.

MARGARITA: Numai că dacă vede bărbatu-meu, cum mă vezi și cum te văd, lume străină în casă... foc și pîrjol se face!

FELICE: Păi și celălalt vine mascat!

MARGARITA: Asta e și mai rău!... Nu, nu... se poate!

LUCIETTA: Dar mai sfîrșește, mamă, nu mai vedea numai piedici în toate! (*Aparte.*) Asta toate le vede în negru.

MARGARITA: Știu eu ce spun! Că doar îl cunosc pe bărbatu-meu, cum mă vezi și cum te văd!

FELICE: Ascultă dragă, și-al meu și-al dumitale sînt tot o apă și-un pămînt! Parcă sînt frămîntați din aceeași cocă! Numai că eu, vezi? Nu mă mai sperii atîta!

MARGARITA: Ei, te fericesc că ești mai iscusită decît mine.

LUCIETTA (*tresare*): Bate cineva!

MARGARITA: Lasă nălucile, că n-a bătut nimeni.

MARINA: Sărăcuța! Or fi bătăile inimioarei ei...

FELICE: Uite ce, cumătră Margarita: eu, în chestia asta, n-am nimic de cîștigat. M-am amestecat numai de dragul Marinei și pentru mititica asta, la care țin. Dar dacă dumneata te superi...

LUCIETTA (*Margaritei*): Vezi? Vezi ce faci?

MARINA (*Margaritei*): Acum, la noroc! Tot am intrat în joc!

MARGARITA *(Luciettei)*: Bine, bine, însă, dacă s-o întîmpla ceva... să știi că tu plătești oalele sparte.
LUCIETTA *(Margaritei)*: N-auzi? Cînd spun eu că bate cineva!
MARGARITA: Da, acum bate.
LUCIETTA: Parcă doamne slujnica aia. Mă duc eu.
MARGARITA: Nu, domnișoară, nu. Mă duc eu. *(Iese.)*

SCENA 9

FELICE, MARINA și LUCIETTA

LUCIETTA: Vă rog, nu mă lăsați!
FELICE: N-aș vrea s-o nemulțumesc pe cumătra Margarita.
MARINA: Ia n-o mai lua, dragă, în seamă! Dacă ar fi după ea, biata fetița asta ar muri nemăritată!
LUCIETTA: Oh, dacă ați ști!
FELICE *(Marinei)*: Dar de ce are? Ce are cu ea?
MARINA: Ei ce?! Invidia. Moare de necaz că ea a luat un bărbat bătrîn și fie-sa vitregă ia unul tînăr!
LUCIETTA: Tare mă tem că e așa precum ziceți.
FELICE: E drept că parcă n-are șir cînd vorbește: acu spune una, acu alta...
MARINA: Păi dacă-ți spui eu! Habar n-are ce vrea! Uite-așa: nici în căruță, nici în teleguță!
LUCIETTA: Nu e în stare să spună altceva, decît „cum mă vezi și cum te văd... cum mă vezi cum te văd".

SCENA 10

MARGARITA și cele de mai înainte

MARGARITA: Pe dumneata te caută, cumătră Felice.
FELICE: Pe mine? Cine?
MARGARITA: Întreabă de dumneata niște măști.

LUCIETTA *(veselă, Felicei)*: Niște măști care întreabă de dumneata?
MARINA *(Felicei)*: O fi... pricinașul?
FELICE *(Marinei)*: Tot ce se poate. *(Margaritei.)* Poftește-le în casă.
MARGARITA: Și dacă ne pomenim aici cu bărbatu-meu?
FELICE: Ei, dacă vine bărbatul dumitale, n-oi ști eu să-i croiesc acolo vreo minciună? Nu pot să-i spun că e soră-mea, care-i măritată la Milano? Tocmai o așteptam zilele astea și poate să pice din clipă în clipă.
MARGARITA: Dar cu masca-bărbat ce facem?
FELICE: Ei, asta-i bună! Parcă nu pot să-i spun că acela mi-e cumnat!
MARGARITA: Bine, bine, dar bărbatul dumitale ce-o să zică?
FELICE: Bărbatu-meu, cînd vreau eu să zică „da", e destul o singură privire să-i arunc și mă-nțelege.
LUCIETTA: Mai născocești multe, mamă?
MARGARITA: Multe *ce?*
LUCIETTA: Piedici!
MARGARITA: Nu mă face să vorbesc că pe urmă... Ei, hai acum, tot una-i dacă or sta măștile afară, ori dacă intră în casă; la urma urmei, pe tine ar trebui să te îngrijească treaba asta mai mult decît pe mine. *(Spre culise.)* Poftiți, măscuțelor, poftiți în casă!
LUCIETTA: Vai cum îmi bate inima!

SCENA II

FILIPPETTO, îmbrăcat femeiește și mascat, CONTELE RICCARDO și cele de mai înainte

RICCARDO: Doamnelor, preaplecata voastră slugă!
FELICE: Sluga dumneavoastră, măștilor.
MARGARITA *(înțepată)*: Sluga!

MARINA *(lui Filippetto)*: Mă închin, doamnă mască!
FILIPPETTO *(face o reverență de femeie)*.
LUCIETTA *(aparte)*: Se vede de la început ce creștere frumoasă are!
FELICE: Ați ieșit la plimbare, măștilor?
RICCARDO: Carnavalul îți trezește chef de petrecere.
MARINA: Domnișoară Lucietta, ce zici de măștile astea?
LUCIETTA *(făcînd pe rușinoasa)*: Ce vreți să spun?
FILIPPETTO *(aparte)*: Drăguța de ea! Parcă-i un măr copt!
MARGARITA: Să nu vă fie cu supărare, măștilor... dar ați luat masa?
RICCARDO: Eu, nu.
MARGARITA: Noi, însă, am vrea să ne așezăm la masă.
RICCARDO: Atunci, sigur... nu vă mai stingherim...
FILIPPETTO *(aparte)*: Ce naiba?... Că nici nu m-am putut uita bine la fată!
RICCARDO *(lui Filippetto)*: Trebuie să mergem, doamnă mască.
FILIPPETTO *(aparte)*: Fir-ar să fie de treabă.
MARINA *(măștilor)*: Ei, mai puteți sta nițeluș.
MARGARITA *(aparte)*: Parcă-mi și vîjîie în urechi urletele apucatului ăla de bărbatu-meu.
FELICE *(lui Filippetto)*: O vorbuliță numai să-ți spun, mășcuțo!
FILIPPETTO *(se apropie de Felice)*.
FELICE *(lui Filippetto)*: Îți place?
FILIPPETTO *(încet, Felicei)*: Ba bine că nu!
FELICE *(același joc)*: O găsești frumoasă?
FILIPPETTO *(același joc)*: Și încă cum!
LUCIETTA: Mamă! Măicuță!
MARGARITA: Ce vrei?
LUCIETTA *(încet)*: Numai un pic, un piculeț dacă l-aș vedea și eu!
MARGARITA: Vezi să nu te-nhaț acum de braț și să te scot afară!
LUCIETTA: Uffff!

MARINA *(lui Filippetto)*: Măscuţo! *(Filippetto se apropie de Marina.)* Îţi place?

FILIPPETTO: Şi încă mult!

MARINA *(lui Filippetto)*: Nu serveşti puţin tabac, măscuţă?

FILIPPETTO: Da, doamnă.

MARINA: Atunci, serveşte-te.

FILIPPETTO *(ia tabac cu două degete şi vrea să-l tragă pe nas fără să-şi scoată masca)*.

FELICE: Cînd tragi tabac, îţi scoţi masca de pe obraz. *(Îi scoate masca.)*

LUCIETTA *(uitîndu-se la el pe furiş)*: Vai ce frumos e!

MARINA *(spre Filippetto)*: Ce fată frumoasă!

FELICE: E surioara mea.

LUCIETTA *(rîzînd)*: Îmi vine să mor de rîs!

FILIPPETTO *(aparte)*: Vai ce frumos rîde!

FELICE: Vino-ncoa. Dă gluga pe spate. *(Îi scoate gluga.)*

LUCIETTA *(aparte)*: Îmi creşte inima cînd îl văd.

MARINA *(despre Felice şi Lucietta)*: Care-i mai frumoasă din aste două fete?

FILIPPETTO *(se ruşinează şi se uită pe furiş la Lucietta)*.

LUCIETTA *(face la fel)*.

RICCARDO *(aparte)*: Mulţumită doamnei Felice mi-a fost dat să asist azi la cea mai drăgălaşă comedie din lume.

MARGARITA *(Luciettei şi lui Filippetto)*: Ei, haideţi, acuma gata, că n-am poftă, cum mă vezi şi cum te văd, să dăm de bucluc... Uite, să nu mai vorbim pe ocolite. Mulţumiţi doamnelor că v-au prilejuit întrevederea asta şi rugaţi-vă lui dumnezeu să vă ajute să vă cununaţi, dacă aşa v-o fi scris!

FELICE: Acum duceţi-vă, măştilor; deocamdată, mulţumiţi-vă cu atîta.

FILIPPETTO *(aparte)*: Parcă nici nu pot să mă desprind din loc.

LUCIETTA *(aparte)*: Îmi răpeşte inima.

MARGARITA: Slavă domnului c-am scăpat cu fața curată!

MARINA *(lui Filippetto)*: Trage-ți gluga pe cap.

FILIPPETTO: Cum s-o trag? Nu mă pricep.

FELICE: Vino-ncoa, să te dichisesc eu. *(Îi așază gluga.)*

LUCIETTA *(rîzînd tare)*: Mititelul... nici nu știe cum să-și pună gluga.

FILIPPETTO *(Luciettei)*: Rîzi de mine?

LUCIETTA *(rîzînd)*: Eu, nu!

FILIPPETTO: Șireato.

LUCIETTA *(aparte)*: Vai, drăguț e!

MARGARITA: Vai, sărăcuța de mine! Ce mă fac?

FELICE: Ce e? Ce s-a-ntîmplat?

MARGARITA: Bărbatu-meu! Vine!

MARINA: Phii, lua-l-ar... și al meu!

FELICE: Dacă vă spun că e soră-mea!

MARGARITA: O fi, dar dacă mă prinde cu minciuna, numai eu știu ce mă așteaptă! *(Lui Filippetto, împingîndu-l)*. Repede, repede, ascundeți-vă! Dumneata treci în odaia aia! *(Lui Riccardo)*, Iar dumneata, te rog, domnule, du-te dincolo!

RICCARDO: Ce încurcătură mai e și asta?

FELICE: Du-te, du-te, domnule Riccardo. Fii atît de bun.

RICCARDO: O! ca să vă fiu pe plac, o fac, o fac și p-asta! *(Intră într-o cameră.)*

FILIPPETTO *(aparte, intrînd în altă cameră)*: De-aici, o să trag cu urechea!

LUCIETTA *(aparte)*: Îmi tremură picioarele de nu mai pot!

MARGARITA *(Felicei și Marinei)*: V-am spus că n-o să scap cu fața curată!

MARINA: Nu te mai... că nu-i nimic.

FELICE: Cînd ne-om duce la masă, or s-o șteargă amîndoi.

MARGARITA: Parcă mi-a luat dumnezeu mințile.

SCENA 12

LUNARDO, SIMON, CANCIANO și cele de mai înainte

LUNARDO: Plecăciune, doamnelor! Vi s-or fi lungit urechile de foame! Nu?... Mîncăm îndată. Îl mai așteptăm pe cumătrul Maurizio, și, cum vine, ne și așezăm la masă.

MARGARITA: Păi nu era aici cumătrul Maurizio?

LUNARDO: Ba era, dar s-a dus puțin că mai are ceva de făcut și se întoarce îndată. *(Luciettei.)* Dar ce ai tu, că pari cam îngîndurată?

LUCIETTA: Nimic. Vrei să trec dincolo?

LUNARDO: Nu, nu, fata tatii, rămîi aici cu noi... pentru că ți-a sunat în sfîrșit și ție ceasul ăl bun... nu-i așa, frate Simon?

SIMON: Da, da... și mă bucur pentru ea, mititica!

LUNARDO *(lui Canciano)*: Dumneata ce zici, cumetre Canciano?

CANCIANO: Da, ce-i drept, merită și ea bucuria asta.

LUCIETTA *(aparte)*: Nu mă slăbește de loc tremuriciul ăsta!

FELICE: Ai vreo veste să ne dai, jupîn Lunardo?

LUNARDO: Da, doamnă.

MARINA: Ei, hai, s-o auzim și noi!

MARGARITA *(lui Lunardo)*: Eu sînt totdeauna ultima care le aflu.

LUNARDO: Ascultă, nevastă, astăzi poți să spui ce vrei, că eu tot nu mă supăr!... Azi sînt mulțumit și vreau să ne veselim cu toții... Vino-ncoa, Lucietta! *(Ea se apropie tremurînd)*. Ce ai?

LUCIETTA *(tremurînd)*: Nici eu nu știu...

LUNARDO: Ai friguri?... Ei, ia ascultă ici, să vezi cum îți trec! Înaintea soției mele, care îți ține loc de mamă... și în fața acestor doi oameni de ispravă și a soțiilor lor... află, fata mea, că ești logodită.

LUCIETTA (*tremură, plînge, e gata să cadă*).

LUNARDO: Ei, ce te-a găsit? Îți pare rău că te-ai văzut logodnică?

LUCIETTA: Nu, tată!

LUNARDO: Ei... și știi cine e logodnicul?

LUCIETTA: Da, tată.

LUNARDO (*ca ars*): Cum știi? De unde știi? Cine ți-a spus?

LUCIETTA: Nu, tată, nu știu. Iartă-mă, te rog, că nici nu-mi dau seama ce spun.

LUNARDO (*către Simon și Canciano*): Oooo, cîtă inocență!... Uite, așa am crescut-o eu!

FELICE (*încet, Margaritei*): Dac-ar ști el cum stă treaba!

MARGARITA (*Felicei*): Tremur să nu afle!

MARINA (*Margaritei*): Nu mai e nici o primejdie.

LUNARDO: Ei bine, fetițo, află că logodnicul tău este feciorul cumătrului Maurizio, nepotul cumetrei Marina.

MARINA: Adevărat? Nepotu-meu?

FELICE: Ce spui, dom'le?

MARINA: E, într-adevăr, un băiat cum nu se mai află.

FELICE: Mai bine, nici că se putea!

MARINA: Cînd se face cununia?

LUNARDO: Azi.

MARGARITA: Azi?

LUNARDO: Da, azi! Chiar acuși. Cumătrul Maurizio s-a repezit pînă acasă; s-a dus să-și ia feciorul, îl aduce aci. Mîncăm împreună și apoi tinerii își dau mîna imediat.

MARGARITA (*aparte, tresărind*): Aoleu! Păcatele mele!

FELICE: Da cum? Așa, la iuțeală?

LUNARDO: Mie nu-mi place ciorba lungă.

LUCIETTA (*aparte*): Acu-mi tremură și inima, și ficatul, și rinichii...

LUNARDO (*Luciettei*): Da' tu ce ai?

LUCIETTA: Eu?... nimic.

SCENA 13

MAURIZIO și cei de mai înainte

LUNARDO *(către Maurizio)*: Ei, în sfîrșit, iată-te!
MAURIZIO *(agitat)*: Iată-mă.
LUNARDO: Dar ce ai?
MAURIZIO: Nu-mi vin în fire!
LUNARDO: Ce s-a întîmplat?
MAURIZIO: Mă duc acasă să-mi iau băiatul... caut băiatul peste tot... și băiatul nicăieri! Întreb... cercetez... și mi se spune, în sfîrșit, c-a fost văzut în tovărășia unui oarecare domn Riccardo, prieten cu cumătra Felice. *(Către Felice.)* Cine-i acest domn Riccardo? Cine e străinul ăsta și ce are de împărțit omul ăsta cu fiul meu?
FELICE: Cît privește pe fiul dumitale, nu știu nimic. Cît privește însă pe străin, e un cavaler foarte onorabil. Nu-i așa, jupîn Canciano?
CANCIANO: Eu habar n-am cine e, și nu știu cine dracu mi l-a vîrît pe gît. Dacă am tot tăcut pîn-acuma și am înghițit, a fost numai ca să-ți fac damblaua și să nu ne luăm la harță; dar acuma ți-o spun răspicat că la mine-n casă nu mai are ce căuta. De unde știu eu că n-o fi vreun tîlhar din ăia, care caută oameni pentru oaste?

SCENA 14

RICCARDO, cei de mai înainte, apoi FILIPPETTO

RICCARDO *(lui Canciano)*: Fă bine și măsoară-ți cuvintele cînd vorbești despre un cavaler onorabil.
LUNARDO *(lui Riccardo)*: În casa mea?
MAURIZIO *(lui Riccardo)*: Unde e fiul meu?
RICCARDO *(lui Maurizio)*: Fiul dumitale e dincolo!
LUNARDO: Acolo... în cameră?!

MAURIZIO: Unde ești, nenorocitule?
FILIPPETTO (*se așază în genunchi*): Vai, tată, iartă-mă.
LUCIETTA (*și ea în genunchi*): Vai, tată, fie-ți milă.
MARGARITA (*dezvinovățindu-se*): Eu, bărbățele, nu știu, n-am văzut!
LUNARDO: Ai să mi-o plătești, netrebnico! (*Vrea s-o cîrpească.*)
MARGARITA: Ajutor!
MARINA: Opriți-l!
FELICE: Puneți mîna!
SIMON: Astîmpără-te... omule!
CANCIANO: Nu da... fii cuminte.

(*Simon și Canciano trag pe Lunardo deoparte și ies cu el.*)

MAURIZIO: Aici, aici, vino-aici, derbedeule! (*Ia pe Filippetto de braț.*)
MARGARITA: Aici, aici, vino aici, prefăcuto! (*Ia pe Lucietta de braț.*)
MAURIZIO (*tîrîndu-l după el*): Hai să plecăm!
MARGARITA (*tîrînd-o după ea*): Hai cu mine, n-auzi?
MAURIZIO (*lui Filippetto*): Îți dau eu ție după ceafă, acasă!
MARGARITA (*Luciettei*): Toate, numai din pricina ta!
FILIPPETTO (*plecînd, salută pe Lucietta*).
LUCIETTA (*plecînd, își dă cu pumnii în cap*).
FELICE: Sărăcuța de ea!
LUCIETTA: Vai, ce nenorocită sînt!
MAURIZIO (*împingîndu-l din urmă*): Ai de gînd să ieși odată? (*Ies.*)
MARGARITA (*împingînd-o din urmă pe Lucietta*): Blestemat fie ceasul în care am intrat în casa asta. (*Iese.*)
MARINA: Pfui, ce zarvă, ce aiureală! Biata fetiță! Bietul nepoțel! (*Iese.*)
RICCARDO: În ce încurcătură m-ați băgat, doamnă!
FELICE: Domnule, dumneata ești cavaler adevărat?
RICCARDO: Ce rost are întrebarea?

FELICE: Ești, sau nu ești cavaler?

RICCARDO: Eu mă mîndresc că sînt, doamnă!

FELICE: Bine! Atunci, vino cu mine.

RICCARDO: Ca să facem ce, doamnă?

FELICE: Sînt o femeie cumsecade... Am făcut o greșală și vreau s-o dreg.

RICCARDO: Dar cum?

FELICE: Ei, cum-cum? Păi dacă-ți spun cum, se termină comedia!... Hai cu mine!

SCENA I

Camera lui Lunardo

LUNARDO, CANCIANO și SIMON

LUNARDO: Mi-e cinstea în joc... cinstea mea! E vorba, să nu zic vorba aia, de numele casei mele... de faima unui om ca mine! Ce-o să se vorbească despre mine... despre Lunardo Crózzola?

SIMON: Nu te mai necăji, cumetre; ce vină ai dumneata? Femeile poartă toată vina... Dumneata dă-le o pedeapsă bine simțită și toată lumea o să te laude.

CANCIANO: A! nici vorbă că trebuie să le dai o pildă! Trebuie să înfrîngi trufia acestor femei țanțoșe ca să-i înveți și pe ceilalți bărbați cum să le pedepsească.

SIMON: Și pe urmă, n-au decît să spună că sîntem bădărani!

CANCIANO: Să ne facă și sălbatici!

LUNARDO: Nevastă-mea e capul răutăților.

SIMON: Pedepsește-o!

LUNARDO: Și după ea prefăcuta aia mică.

CANCIANO: Pune-o cu botul pe labe!

LUNARDO *(lui Canciano)*: Iar nevasta dumitale vine după ele, în rîndul al treilea, că le-a ținut isonul.

CANCIANO: Am s-o pedepsesc.

LUNARDO *(lui Simon)*: Și a dumitale o fi fost înțeleasă cu ele.

SIMON: Nici o grijă; o să plătească!

LUNARDO: Da, da, prieteni... numai că trebuie să ne sfătuim, să vedem cum. Cum o să plătească. Uite ce, prieteni, să vorbim, să ne sfătuim. Cu astea, să nu zic vorba aia, cum ce-avem de făcut? Cu fata e uşor. Am cugetat şi-am şi hotărît. Întîi şi-ntîi, adio măritiş! Nici să nu se mai gîndească la aşa ceva. O trimit să stea închisă între patru ziduri, într-un loc departe de lume... şi gata! Dar pe neveste cum să le pedepsim? Ia să vedem, ce ziceţi?

CANCIANO: Ca să vorbesc cinstit, nu prea ştiu cum.

SIMON: Dac-am putea să le închidem şi pe ele între patru ziduri, într-un loc retras... şi aşa să ne descotorosim de ele.

LUNARDO: Asta ar fi... să nu zic vorba aia... o pedeapsă mai mult pentru noi decît pentru ele! E cheltuială mare! Trebuie să le plătim întreţinerea, îmbrăcămintea, curăţenia... Şi-apoi, oricît ar fi ele de izolate, vor avea acolo, între patru ziduri, mai multă distracţie şi mai multă libertate decît au în casa noastră. Nu judec bine?

SIMON: Ba judeci foarte bine. Mai ales că nici eu, nici tu, nu le lăsăm să zburde cum le place, ca prietenul Canciano.

CANCIANO: Hei, ce să fac? Recunosc... Aveţi dreptate... Ah, de-am putea să le ţinem în casă, închise într-o odaie! Bine-ar fi! Şi... nu zic... să le scoatem cîte puţin, să vadă şi ele lumina zilei la vreo serbare... dar asta numai împreună cu noi! Şi pe urmă iar să le închidem, aşa ca să nu le vadă nimeni şi să nu vorbească o vorbă cu nimeni!

SIMON: Femeile închise... şi să nu vorbească cu nimeni? Cu o pedeapsă ca asta, le faci să crape în trei zile!

CANCIANO: Cu atît mai bine!

LUNARDO: Bine, dar care-i omul care vrea să fie zbir... Şi-apoi, dacă află neamurile, ne ridică o lume întreagă în cap; ne silesc să le dăm drumul şi ne

mai scoate, pe deasupra, şi că sîntem nişte urşi, nişte bădărani, nişte cîini.

SIMON: Şi după ce, de voie de nevoie, te-mpaci şi le dai iar mînă liberă, îşi iau şi mai rău nasul la purtare... şi pofteşte să mai fii stăpîn şi să mai strigi după plac în casa ta!

CANCIANO: Aşa e, aşa e! Cum am păţit-o eu cu a mea.

LUNARDO: Cel mai bine ar fi să le tragem, să nu zic vorba aia, o sfîntă de bătaie!

SIMON: Da, da... ca orice om de omenie! Şi urle lumea cît o vrea!

CANCIANO: Dar dacă se răzvrătesc împotriva noastră?

SIMON: S-ar putea şi una ca asta. Mai ştii?

CANCIANO: Eu ştiu ce spun... că de!... sînt păţit.

LUNARDO: Aşa ceva ne-ar pune într-o încurcătură grozavă.

SIMON: Şi pe urmă ce ne facem? Asta-i! E drept acum că sînt şi oameni care-şi altoiesc nevestele... dar vă închipuiţi că în felul ăsta le pot stăpîni? Pe naiba!... Se poartă şi mai prost, ca să-ţi facă în necaz... Pînă nu le omori, n-ai făcut nimic!

LUNARDO: Ei, chiar să le omori, iar nu merge.

CANCIANO: Nici gînd!... Pentru că... deh!... ce mai?... oricum ai suci-o... oricum ai învîrti-o... poţi trăi fără femei?

SIMON: Ah! Şi ce plăcută ar fi viaţa... să ai acolo o femeie bună, blîndă, supusă... Păi n-ar fi asta un lucru minunat?

LUNARDO: Mie-mi spui? Eu am avut parte de asta o dată. Întîia mea nevastă, săraca, era un mieluşel. Asta e un şarpe.

CANCIANO: Dar a mea, dar a mea! Vrea să facă tot numai după cum o taie pe ea capul.

SIMON: Dar eu? Strig, mă înfurii şi tot nimic nu fac.

LUNARDO: La toţi e rău, nimic de zis, însă un rău care se mai poate răbda. Dar situaţia în care mă găsesc eu acuma le întrece pe toate. Vreau şi

eu să găsesc o cale de ieşire şi nu ştiu ce să fac.

SIMON: Trimite-o acasă la părinţi.

LUNARDO: Ei, na-ţi-o!... ca să rîdă toţi de mine cum întorc spatele.

CANCIANO: Trimite-o să stea undeva departe de-aici... trimite-o la ţară...

LUNARDO: Şi mai şi! îmi face praf venitul în patru zile.

SIMON: Pune pe cineva să-i vorbească; dar cineva care să ştie s-o ţie la respect.

LUNARDO: Degeaba... nu ascultă de nimeni.

CANCIANO: Încearcă de-i încuie tot. Totul sub cheie, rochiile, giuvaericalele... ţine-o din scurt... nu-i da pas să ridice capul.

LUNARDO: Am încercat; nu merge, e mai rău ca oricînd.

SIMON: Am înţeles cum stă treaba; fă aşa, cumetre!

LUNARDO: Aşa... cum?

SIMON: Mulţumeşte-te cu ea, aşa cum e!

CANCIANO: Aşa m-am gîndit şi eu, că alt leac nu mai e.

LUNARDO: Asta o ştiu şi eu... de mult... Că alt leac, după ce-o face de oaie, nu există... Şi mă învăţasem cu ea, aşa cum e... Dar ce mi-a făcut acum e prea din cale-afară! Să-mi strice mie bunătate de fată! Să-i aducă pe băiat în casă!... Că eu i-l hotărîsem de bărbat... da! asta-i adevărat... dar de unde ştia dumneaei... c-acu zic vorba aia!... ce cocea în gîndul meu?... De, îi dădusem eu ceva de înţeles cu măritişul... dar ce? nu mă puteam răzgîndi?... nu se putea întîmpla să nu cădem la învoială?... să ne mai tocmim cîteva luni... poate cîţiva ani? Şi ea, tronc, mi-l aduce în casă! Şi încă mascat şi pe ascuns. Auzi, să-i lase să se vadă! Să-i lase să stea de vorbă!... Şi să facă asta cu fata mea? Cu o porumbiţă nevinovată?... Nu mai mă pot stăpîni! Să ştiu de bine că mor, da tot trebuie s-o pedepsesc, s-o pun cu botul pe labe.

SIMON: Cucoana Felice e de vină.

LUNARDO *(lui Canciano)*: Da, trăsnita aia a dumitale de nevastă e de vină.

CANCIANO: Aşa e! Dar mi-o plăteşte ea... mi-o plăteşte!

SCENA 2

FELICE şi cei de mai înainte

FELICE: Sluga domniilor-voastre... şi mulţumim pentru dragostea ce mi-o arătaţi.

CANCIANO: Ce cauţi aici?

LUNARDO: Ce mai cauţi în casa mea?

SIMON: Ai venit aci să mai stîrneşti iar o scenă ca adineauri?

FELICE: Ia uite-i cum se miră că sînt aici! Voiaţi să fi dispărut... Credeai, bărbăţele, c-am plecat cu domnul conte?

CANCIANO: Dacă ai să mai pleci vreodată cu el, o să-ţi arăt eu cine sînt!

FELICE: Păi bine, omule, am ieşit eu vreodată fără dumneata?

CANCIANO: Frumos ar mai fi fost! Ce să zic?

FELICE: L-am primit eu vreodată în casă fără să fii şi dumneata de faţă?

CANCIANO: Asta ar mai fi lipsit!

FELICE: Atunci, de ce să crezi că am plecat cu el?

CANCIANO: Pentru că eşti o trăsnită.

FELICE *(aparte)*: Face pe viteazul fiindcă mai sînt şi ceilalţi.

SIMON *(încet, lui Lunardo)*: Ia te uită, a băgat-o în sperieţi.

LUNARDO *(încet, lui Simon)*: Bine face că-şi arată colţii!

CANCIANO: Hai, cocoană, vino cu mine acasă.

FELICE: Ia las-o mai domol.

CANCIANO: Mă mir că mai ai obraz să vii aici.
FELICE: Dar de ce? Ce-am făcut?
CANCIANO: Nu mă face să vorbesc.
FELICE: Dă-i drumul!
CANCIANO: Hai, hai să mergem!
FELICE: Nu!
CANCIANO *(amenințător)*: Hai să mergem, îți spun, că de nu... drace...
FELICE: Ia mai sfîrșește cu „drace"... că dacă e pe drăcuit, știu și eu să drăcui!... Și ian ascultă, jupîne, ce? M-ai găsit pe uliță? Sînt sluga dumitale? Așa se vorbește cu o femeie de neam?... Îți sînt doar nevastă! poți să-mi poruncești, dar nu să mă calci în picioare! Așa cum te respect eu, trebuie să mă respecți și dumneata... De cînd te-am luat de bărbat niciodată nu mi-ai vorbit în felul ăsta. Ce înseamnă răţoielile astea? Dar drăcuiala?... Cum îndrăznești să ridici mîna? Să mă ameninți dumneata pe mine? Pe-o femeie de condiția mea?... Hai, spune, jupîne Canciano: te-au asmuțit domnii ăștia? Ei te-au învățat să te porți așa? Dacă ești om, poartă-te ca oamenii; că, dacă am greșit, poți să mă îndrepți... nu să mă batjocorești, să mă ameninți, să mă drăcuiești și să te porți ca un bădăran ce ești. Pricepi, jupîne Canciano? Bagă-ți mințile în cap dacă vrei să mi le bag și eu!
CANCIANO *(a amuțit)*.
SIMON *(lui Lunardo)*: Văzuși puhoi?
LUNARDO *(lui Simon)*: Eu abia mă țin să n-o iau de ciuf... și uite că dobitocul a amuțit!
SIMON *(lui Lunardo)*: Ce vrei să facă? S-o ia la bătaie?
FELICE: Ei, jupîn Canciano, ți-a trecut mîncărimea de limbă?
CANCIANO: Cel ce are mai multă minte se lasă păgubaș.
FELICE: Iată niște cuvinte vrednice de Cicero... Dar dumneavoastră, domnilor, nu spuneți nimic?

LUNARDO: Doamnă dragă, nu mă face să vorbesc.
FELICE: Dar de ce nu?... Eu știu că vă plîngeți de purtarea mea și am venit dinadins ca să văd ce aveți de spus. Numai un lucru te rog, jupîn Lunardo: răfuiește-te cu mine, dar nu-mi întărîta bărbatul! Că dacă-mi spui ce gîndești, eu sînt femeie dreaptă și, dacă am greșit cu ceva, sînt gata să dreg greșala și să te mulțumesc; însă ia aminte ce-ți spun: a băga zîzanie între soț și soție ăsta e un rău care cu greu se mai drege; ce nu vrei să-ți facă altul, nu face nici tu altuia și vorba asta o spun și pentru dumneata, jupîne Simon, care degeaba faci pe motanul, că eu te știu că mănînci sfinți și scuipi draci... Eu vă vorbesc la amîndoi cu inima deschisă, ca să nu mai fie neînțelegere. Sînt o femeie cumsecade și, dacă aveți ceva împotriva mea, să aud!
LUNARDO: Ia spune-mi, dragă doamnă, cine l-a adus pe băiat în casa mea?
FELICE: Iaca eu. Eu l-am adus.
LUNARDO: Foarte frumos, doamnă! N-am ce zice!
SIMON: Bună treabă!
CANCIANO: Laudă-te cu isprava, laudă-te!
FELICE: Nu mă laud de loc. Știu că era mai cuminte să nu mă amestec, dar n-am făcut o faptă rea.
LUNARDO: Cine ți-a dat dumitale voie să-l aduci aici?
FELICE: Nevasta dumitale.
LUNARDO: Nevasta mea? S-a învoit ea cu dumneata? Te-a rugat ea? A venit ea să-ți ceară să-l aduci pe băiat la mine-n casă?
FELICE: Asta nu; ideea asta a avut-o cumătra Marina.
SIMON: Nevastă-mea?
FELICE: Întocmai.
SIMON: Ea l-a rugat pe străin să fie mijlocitor între băiat și fată?
FELICE: Nu. Pe străin l-am rugat eu.
CANCIANO *(revoltat)*: Dumneata l-ai rugat?
FELICE *(revoltată)*: Iacă eu!

CANCIANO *(aparte)*: Vai ce afurisită! Nici nu poți să-i vorbești!

LUNARDO: Dar de ce să faci una ca asta? De ce să-l aduci în casă? De ce s-a amestecat cumătra Marina? De ce s-a învoit nevastă-mea? De ce...

FELICE *(lui Lunardo)*: Da de ce asta, da de ce ailaltă! Auziți toată povestea, așa cum a fost. Lăsați-mă să vorbesc, fără să mă întrerupeți. Dacă am greșit, o să dați vina pe mine, dacă am dreptate, o să recunoașteți...Înainte de toate însă, să-mi dați voie, domnilor, să vă spun ceva. Vă rog să nu vă supărați și să nu mi-o luați în nume de rău, dar prea sînteți din cale-afară de bădărani și de necioplîți! Vă purtați într-un chip atît de ciudat cu nevestele voastre — ca și cu fata asta — încît în vecii vecilor ele n-au să vă iubească. Vă ascultă în silă, sînt necăjite, și cu drept cuvînt, și vă privesc nu ca pe niște soți, nu ca pe niște tați, ci ca pe niște barbari, niște urși, niște sbiri... Dar să ne întoarcem de unde am plecat. S-o lăsăm cu „să nu zic vorba aia" și să zicem adevărului pe nume. Jupîn Lunardo vrea să-și mărite fata și, mă rog, nu vrea să spună nimănui, nu vrea să se afle, nu vrea ca tinerii să se vadă și, se plac, nu se plac, musai să se ia! Mă rog, și eu sînt de părere că fetele nu trebuie să facă dragoste înainte de măritiș, că sînt datoare să asculte de tatăl lor, care e în drept să le aleagă bărbatul. Foarte bine!... Asta nu înseamnă, însă, că e drept să-i pui unei fete lațul de gît și să-i poruncești: „Ai să-l iei pe ăsta!"... *(Lui Lunardo.)* O singură fată ai și te-ar răbda inima s-o nenorocești? Că s-a întîmplat ca băiatul să fie de ispravă, bun, tinerel, drăguț și să-i placă, asta-i altceva; dar puteai, c-acu zic vorba aia, ca dumneata!... puteai să mergi la sigur c-o să-i placă? Dacă nu i-ar fi plăcut? Păi vă închipuiți numai ce viață ar fi dus o fată ca ea, crescută numai în casă, cu un

bărbat care-ar fi putut să semene cu acritura aia de tată-su, care-i făcut pe-un calapod cu dumneata?!... Da, domnule, bine am făcut că am ticluit întrevederea. Soția dumitale o dorea, dar n-avea curaj s-o facă. Cumătra Marina m-a rugat atunci pe mine. Ce-am făcut eu a fost șiretlicul cu măștile și faptul că l-am rugat pe străin să mă ajute. Copiii s-au văzut, s-au plăcut și sînt fericiți. Și acum ai putea să fii și dumneata și liniștit, și mulțumit. Iar nevasta dumitale merită să fie iertată... și Marina lăudată. Cît mă privește, eu am făcut totul numai fiindcă am inimă bună. Dacă sînteți în adevăr oameni, o să înțelegeți; iar dacă nu sînteți decît niște mocofani, n-aveți decît să vă faceți de cap! Fata e cinstită, băiatul n-a făcut nimic rău... și noi toate sîntem femei cumsecade!... Asta mi-a fost pledoaria: Binecuvîntați-le căsătoria și... iertați avocatul! *(Lunardo, Simon și Canciano se privesc între ei fără să scoată o vorbă.)* *(Aparte.)* Știu că i-am înfundat!

LUNARDO: Ce zici, cumetre Simon?

SIMON: Păi de... eu, dacă ar fi după mine... eu aș binecuvînta-o.

CANCIANO: Și eu... și eu aș fi cam de aceeași părere...

LUNARDO: Da, dar mă cam tem că s-a zis cu nunta asta.

FELICE: De ce?

LUNARDO: Fiindcă tatăl băiatului, să nu zic vorba aia...

FELICE: Ba eu aș zice vorba aia, fiindcă cu tatăl băiatului s-a dus să vorbească domnul conte. Contele ține cu tot dinadinsul să se încheie această căsătorie, socotind că, fără să vrea, a fost vinovat de ce s-a întîmplat; și se silește să dreagă lucrurile. Contele e un om foarte delicat, un om care știe să vorbească atît de frumos... încît sînt sigură că nici chiar jupîn Maurizio n-o să fie în stare să zică „nu".

LUNARDO: Atunci, ce facem?

SIMON: Ce să facem, dragă prietene? Ne-am tot gîndit în fel şi chip, şi am văzut că altă ieşire n-avem. Să luăm şi noi lucrurile aşa cum sînt.

LUNARDO: Dar ocara?

FELICE: Ce ocară, jupîne? Cînd s-or vedea ei bărbat şi nevastă, s-a terminat şi cu ocara.

CANCIANO: Ascultă-mă şi pe mine, cumetre Lunardo: o fi avînd cucoana Felice slăbiciunile ei, nu zic... dar, la drept vorbind, e cîteodată femeie cu judecată.

FELICE: Nu-i aşa, jupîn Canciano?

LUNARDO: Ei, lasă asta! E vorba ce avem de făcut.

SIMON: Mai întîi şi-ntîi, eu aş zice să ne aşezăm odată la masă.

CANCIANO: Da, zău aşa, că parcă s-a şi uitat de masă.

FELICE: Ei, ce vorbeşti? Că doar n-o fi nebun cel ce ne-a invitat la masă. A mai întîrziat-o el ceva, dar n-a făcut-o uitată şi-o să mîncăm mai cu poftă!... Fă aşa, cumetre Lunardo, dacă vrei să mîncăm şi noi în tihnă, trimite după nevastă şi după fată, mîrîie-le, bîrîie-le, răsuflă puţin ca să nu-ţi pierzi obiceiul... dar apoi să punem punct; dacă vine contele cu băiatul, să sfîrşim odată.

LUNARDO: Numai că, dacă dau ochi cu nevastă-mea şi cu fata, nu jur c-o să-mi ţiu firea!.

FELICE: Bine, varsă-ţi focul, că doar ai dreptate. Aşa eşti mulţumit?

CANCIANO: Să le chemăm.

SIMON: Şi pe nevastă-mea.

FELICE: Eu, eu! Aşteptaţi-mă. *(Iese alergînd.)*

SCENA 3

LUNARDO, CANCIANO şi SIMON

LUNARDO *(lui Canciano)*: Bună mai e de gură nevasta asta a dumitale!

CANCIANO: Ca să vezi și dumneata! Așa că nu mă mai face nătărău dacă mă cam las cîteodată dus de nas... Păi, orice aș spune eu, ea îmi trage o pledoarie de mă amețește și pînă la urmă, ce să fac?... mă dau învins.
SIMON: Ce femei! Oricum oi suci-o, oricum oi învîrti-o, tot cum vor ele iese.
CANCIANO: Dacă le lași să-și dea drumul gurii, apăi nu mai poți găsi nici o chichiță să le-nfunzi.

SCENA 4

FELICE, MARINA, MARGARITA, LUCIETTA și cei de mai înainte

FELICE *(lui Lunardo)*: Iată-le, ți le-am adus! Căite, pocăite, îți cer iertare!
LUNARDO *(Margaritei)*: Să-mi faci mie una ca asta!
FELICE *(lui Lunardo)*: Nu-i vina ei, eu sînt vinovată!
LUNARDO *(Luciettei)*: Ce-ai merita și tu, nechibzuito!
FELICE *(lui Lunardo)*: Mie cere-mi socoteală! Mie!
LUNARDO *(Margaritei și Luciettei)*: Bărbați în casă, hai? Ibovnici ascunși după ușă, hai?
FELICE: Țipă la mine, că eu sînt vinovată!
LUNARDO *(Felicei)*: Du-te și dumneata de te spînzură!
FELICE *(luîndu-l în rîs pe Lunardo)*: Ca să nu zic vorba aia!
CANCIANO *(lui Lunardo)*: Așa vorbești cu nevasta-mea, jupîne?
LUNARDO: Vai, dragă, iartă-mă, dar mi-am ieșit din fire. *(Lucietta plînge.)*
MARGARITA *(care e umilită)*: Vai, cumătră Felice... și dumneata ziceai că... s-au limpezit lucrurile.
SIMON *(Marinei)*: Lasă, că și dumneata ți-ai merita porția, cucoană!

MARINA: Acu mă ridic şi plec!!

FELICE: Nu, nu, stai! *(Margaritei.)* Bietul Lunardo! I-a mai rămas în guşă un dram de supărare şi caută s-o dea afară... De altfel, a fost om de înţeles. V-a iertat şi, dacă vine băiatul, vă încredinţez eu că va fi bucuros să se facă cununia! Nu-i aşa, jupîn Lunardo?

LUNARDO *(cu asprime)*: Da, doamnă, da...

MARGARITA: Dragă bărbăţele, dacă ai şti ce necăjită am fost! Crede-mă că eu n-am ştiut nimic! Cînd m-am trezit cu măştile alea, nu voiam să le las să intre, dar a stăruit... a stăruit...

FELICE: Da, am stăruit eu. Ei şi?

MARGARITA *(încet, Luciettei)*: Spune-i şi tu ceva.

LUCIETTA: Tăticule drag, iartă-mă. Eu nu sînt vinovată... eu...

FELICE: Eu, eu, eu sînt vinovată! De cîte ori s-o spun?

MARINA: Ca să vorbim drept, am şi eu partea mea de merit.

SIMON *(ironic, Marinei)*: Ei, ştim noi că eşti o cuconiţă tare mintoasă.

MARINA: Mai mult decît dumneata, poţi să fii sigur.

FELICE *(uitîndu-se spre culise)*: Cine e?

MARGARITA *(Felicei)*: O, ei sînt!

LUCIETTA *(aparte, veselă)*: Logodnicul meu!

LUNARDO: Ce e? Cine-i? Cine vine? Nişte bărbaţi? *(Către femei.)* Ştergeţi-o de-aici! Repede!

FELICE: Iar începi? Aşa ne-a fost vorba? Lasă-i să intre, că nu-ţi mănîncă fata... Nu sîntem noi toţi aici?

LUNARDO: Răspunzi dumneata, doamnă?

FELICE: Răspund eu!

LUNARDO: Pe străin însă nu vreau să-l văd pentru nimic în lume! Dacă intră el, plec eu.

FELICE: Dar de ce nu vrei să-l vezi? E un om foarte onorabil.

LUNARDO: Să fie ce pofteşte, dar nu vreau să-l văd! Nevasta şi fata mea n-au obicei să vadă pe nimeni.

FELICE: Ei lasă, de data asta, o să-şi calce şi ele obiceiul. Nu-i aşa, fetelor?

MARGARITA: Din partea mea, da...

LUNARDO *(imitînd-o în batjocură)*: Dacă ar fi şi după mine...! *(Feliciei.)* Îţi spun că nu vreau să-l văd înaintea ochilor!

FELICE *(aparte)*: Ce urs, ce sălbatic... *(Venind în faţa scenei.)* Aşteptaţi numai, că-l fac eu să stea în două labe.

LUCIETTA *(aparte)*: Mie nu-mi pasă. Mi-e de-ajuns să vină unul singur.

ULTIMA SCENĂ

MAURIZIO, FILIPPETTO şi cei de mai înainte

MAURIZIO *(înţepat)*: Sluga!

LUNARDO *(cu bruscheţă)*: Sluga!

FILIPPETTO *(salută într-ascuns pe Lucietta. Maurizio îl fulgeră cu privirea. Filippetto se preface indiferent)*.

FELICE: Ei, jupîn Maurizio... te-ai lămurit cum a fost?

MAURIZIO: Ce să mă mai gîndesc la ce-a fost? Mă gîndesc la ce mai poate fi de-acum încolo. Dumneata ce zici, cumetre Lunardo?

LUNARDO: Eu zic că acu ar trebui să zic vorba aia! Că un băiat binecrescut nu umblă cu mască şi nu intră în casele fetelor cuminţi, ca să nu zic vorba aia, că acu zic vorba aia!

MAURIZIO *(lui Filippetto)*: Are dreptate, hai să plecăm.

LUCIETTA *(izbucneşte în plîns)*.

LUNARDO: Ce te boceşti aşa, nenorocito!

FELICE: A, păi stai! Păi stai şi-ascultă ici la mine, cumetre Lunardo. Aci ai de-a face cu mine, că pe urmă zic eu vorba aia! Păi dumneatale nu ţi-e ruşine? Ce eşti?... bărbat în toată firea, ori copil?

Acu spui una, acu spui alta, o suceşti în toate felurile ca sfîrleaza.

MARINA *(lui Lunardo)*: Ei, vezi cum eşti? Ce, nu ţi-ai dat cuvîntul? Nu te-ai învoit o dată pentru totdeauna? Ce s-a mai întîmplat? Ce, ţi-a răpit fata?... ţi-a necinstit casa?... Ia mai sfîrşeşte cu copilăriile astea şi cu atîtea mofturi! Auzi ce mutre face!

MARGARITA *(lui Lunardo)*: Că acu deschid şi eu gura! Da, domnule! E adevărat că mi-a părut rău că a intrat băiatul în casă şi găsesc că rău a făcut c-a venit. Dar, după ce s-or lua, ce mai înseamnă nia că a venit sau că n-a venit, că s-au văzut sau că nu s-au văzut?... Şi dacă pînă acum am tăcut, acum însă ţi-o spun pe faţă: să se ia copiii odată, domnule, să se cunune!

LUNARDO: Ei bine, să se ia odată, să se cunune odată, să facă odată ce-or vrea!... că eu m-am săturat! nu mai pot!

LUCIETTA
FILIPPETTO *(sar în sus de bucurie)*.

MAURIZIO *(lui Lunardo)*: Păi dacă te-arăţi aşa, c-o falcă-n cer şi cu una-n pămînt, cum vrei să se cunune?

FELICE: Cu atît mai rău pentru el, dacă-i c-o falcă-n cer şi cu una-n pămînt! Doar nu se însoară dumnealui!

MARGARITA: Ei, hai, jupîn Lunardo, nu vrei să-şi dea copiii mîna?

LUNARDO: Să mai aştepte puţin... Întîi să-mi treacă!

MARGARITA: Da, da, te înţeleg, dragul meu bărbat... Parcă nu-ţi cunosc eu firea? Eşti un om de treabă, eşti o comoară şi ai o inimă de zahăr; însă... cum mă vezi şi cum te văd... mori să faci pe şiretul!... De data asta, aveai toată dreptatea... dar acum, ce mai vrei?... cînd şi eu şi fata ţi-am cerut iertare? Şi, crede-mă: ca să ajungă o femeie să ceară iertare, asta e ceva rar!... Am făcut-o însă pen-

tru că țin la dumneata și iubesc și pe fetița asta, deși... n-o cunosc și nici nu vreau s-o cunosc!... Pentru dumneata și pentru dînsa m-aș lipsi de tot ce am; pentru liniștea acestei familii mi-aș da și viața! Fă deci bucuria fetei, liniștește-te și dumneata, și așa salvezi și renumele casei... iar dacă eu nu mai merit dragostea dumitale, fie ce-o fi cu mine, hotărăște ce vrei, soarta mea e în mîinile dumitale.

LUCIETTA *(plîngînd)*: Măicuță, măicuță dragă... îți mulțumesc. Și iartă-mă de tot ce-am spus și de tot ce-am făcut.

FILIPPETTO *(aparte)*: Mă face și pe mine să plîng.

CANCIANO: Ei, acu vezi, cumetre Lunardo? Le vezi, cînd se pornesc cu gura, că nu poți să le ții piept?

SIMON: Se vede c-așa e scris. Ori cu binele ori cu răul, muierile fac tot ce vor ele!

FELICE: Și-atunci, cumetre Lunardo?

LUNARDO *(supărat)*: Ei, așteaptă puțin!

FELICE *(aparte)*: Afurisit soi de om!

LUNARDO *(drăgăstos)*: Lucietta...

LUCIETTA: Tăticule!

LUNARDO: Vino-ncoa.

LUCIETTA *(se apropie umilă)*: Viu', ticule...

LUNARDO: Spune tu lui tăticu: vrei să te măriți?

LUCIETTA *(se rușinează și nu răspunde)*.

LUNARDO *(aspru)*: Ei, hai, răspunde: vrei tu să te măriți?

LUCIETTA: Da, tată, vreau.

LUNARDO: Ți-ai văzut logodnicul?

LUCIETTA: Da, tată.

LUNARDO: Cumetre Maurizio!

MAURIZIO *(colțos)*: Ce vrei?

LUNARDO: Uite ce e, dragul meu, nu-mi răspunde așa, să nu zic vorba aia, ca un bădăran!

MAURIZIO: Spune-mi ce voiai să-mi spui.

(Cei doi logodnici se înveselesc.)

LUNARDO: Dacă n-ai nimic împotrivă, fata mea s-a hotărît, în sfîrşit, să-l ia pe băiatul dumitale. *(Cei doi tineri se înveselesc.)*
MAURIZIO: Haimanaua asta de fiu-meu nu merită.
FILIPPETTO *(rugător)*: Tăicuţule.
MAURIZIO: Nu vreau să-l mai însor şi gata!
FILIPPETTO *(clătinîndu-se, gata să leşine)*: Ah, nenorocitul de mine...
LUCIETTA: Ţineţi-l! ţineţi-l!
FELICE *(lui Maurizio)*: Dar mai moaie-te şi dumneata odată, ce fel de inimă ai?
LUNARDO: Lasă-l, că face bine că-l umileşte.
MAURIZIO *(lui Filippetto)*: Vino-ncoace.
FILIPPETTO: Da... viu.
MAURIZIO: Îţi pare rău de ce-ai făcut?
FILIPPETTO: Jur, tată, jur că-mi pare foarte rău!
MAURIZIO: Bagă-ţi în cap că, şi însurat, tot mie trebuie să-mi dai ascultare şi tot de mine atîrni, ca şi pînă acum! Ai înţeles?
FILIPPETTO: Da, tată, am înţeles.
MAURIZIO: Apropie-te, domnişoară Lucietta... Te primesc drept copila mea şi cerul să te binecuvînteze!... Daţi-vă mîna.
FILIPPETTO: Nu ştiu cum... Aşa?... Cum se dă mîna?
FELICE: Haide odat... Uite, aşa!
MARGARITA *(aparte)*: Bietul copil!
LUNARDO *(îşi şterge ochii)*.
MARGARITA: Cumetre Simon... cumetre Canciano... dumneavoastră să fiţi martori.
SIMON: Şi cînd vor avea un copil, tot noi!
FILIPPETTO *(rîde şi sare de bucurie)*.
LUCIETTA *(se ruşinează)*.
LUNARDO: Hai, copii! Fiţi veseli. E timpul, în sfîrşit, să ne aşezăm la masă.
FELICE: Cumetre Lunardo... pe străinul care, de dragul meu, aşteaptă dincolo, ţi se pare frumos să-l trimitem la plimbare? El a fost cel care-a vorbit

cu jupînul Maurizio şi l-a hotărît să vină aici. Bunacuviinţă nu-ţi îngăduie să te porţi aşa cu el.

LUNARDO: N-am timp de asta, acum mergem la masă.

FELICE: Păi tocmai; pofteşte-l şi pe dînsul!

LUNARDO: Nu, doamnă!

FELICE: Ei, vezi? Din mojicia şi din sălbăticia voastră s-au tras toate necazurile de azi, din bădărănia asta, care vă face pe toţi trei... pentru că vorbesc cu toţi trei acum... vă face să fiţi morocănoşi, posaci, mereu nemulţumiţi şi, ca urmare, de rîsul lumii! Fiţi ceva mai drăguţi, mai prietenoşi şi mai omenoşi! Judecaţi purtările soţiilor voastre şi, dacă sînt cinstite, mai lăsaţi cîte ceva de la voi, mai iertaţi pe ici pe colo... că n-o fi foc! Contele ăsta străin... că de el vorbim, nu?.., e o persoană atît de cumsecade... atît de cinstită... atît de binecrescută! Cui fac vreun rău, dacă-l ţin pe lîngă mine? Din moment ce bărbatu-meu ştie... ei se cunosc atît de bine... Canciano poate să jure că e o simplă cunoştinţă ca să ne treacă timpul împreună. Şi, cît despre rochiile noastre, dacă nu schimbăm modă după modă, nici nu vă ruinăm; unei femei îi stă bine să fie îngrijită, să pară dichisită!... În fine, dacă doriţi să aveţi tihnă, să trăiţi în pace cu soţiile voastre, purtaţi-vă ca oamenii, nu ca sălbaticii, porunciţi, dar nu asupriţi; şi iubiţi de vreţi să fiţi iubiţi.

CANCIANO *(despre Felice)*: Ei nu, că trebuie să mărturisiţi cu toţii: de deşteaptă, e deşteaptă!

SIMON: Te-ai convins, cumetre Lunardo?

LUNARDO: Dar dumneata?

SIMON: Eu, da.

LUNARDO *(Margaritei)*: Pofteşte-l pe domnul străin să rămînă cu noi la masă.

MARGARITA: Slavă domnului! Deie dumnezeu ca lecţia asta să ne fie de folos.

MARINA: Dar tu, nepoţele, cum o să te porţi cu nevasta?

FILIPPETTO: Eu o să mă iau după ce-a spus doamna Felice.

LUCIETTA: O... eu mă mulţumesc oricum...

MARGARITA: Ei şi mai e necaz doar de dantelele de la mîneci... că sînt mototolite.

LUCIETTA: Tot nu m-ai iertat?

FELICE: Ei, să uităm tot şi să mergem la masă, c-o fi timpul! Şi dacă bucătarul cumătrului Lunardo n-a pregătit ceva vînat sălbatic, atunci n-o să fie nici urmă de sălbatic la masă... Hai! să uităm totul, să fim prieteni şi cu inima deschisă; să fim veseli! Să mîncăm, să bem... şi să ridicăm paharele în cinstea tuturor acelora care — să nu zic vorba aia — au stat cu atîta bunăvoinţă şi îngăduinţă să ne asculte, să ne rabde şi să ne treacă cu vederea greşelile.

Sfîrşitul comediei